
ZIJ KON HET SCHRIJVEN NIET LATEN...

Een overzicht van het oeuvre van **Nannie van Wehl** (schrijfstersnaam van **Susanna Lugten-Reijs** (1880-1944))

Samenstelling: **Suus Boef-van der Meulen**, Merellaan 300, 2902 JN Capelle a/d IJssel.
tel. 010-4503746, e-mail: boef@csbc.demon.nl

NB. De samenstelster beseft dat dit overzicht weliswaar uitgebreid, maar geenszins volledig is, en evenmin foutloos. Zij zou het zeer op prijs stellen als U aanvullingen en correcties aan haar wilt doorgeven.

1-8-2006

Inhoudsopgave

1. Inleiding

2. Levensloop van Nannie van Wehl (Susanna Lugten-Reys)

3. Bibliografie - Jeugdboeken

4. Bibliografie – Tijdschriftartikelen

- 4.1 School en Leven
- 4.2 Tijdspiegel
- 4.3 Onze Meisjeswereld
- 4.4 Nieuw Leven
- 4.5 Op de hoogte
- 4.6 Eigen Haard
- 4.7 Europa
- 4.8 Nederland
- 4.9 Morks Magazijn
- 4.10 Het Kind
- 4.11 De Haagsche Vrouwenkroniek
- 4.12 Het jonge Holland
- 4.13 De Vrouw en haar Huis
- 4.14 Gezin en School
- 4.15 Jeugdkerkblad
- 4.16 Leven en Werken
- 4.17 Droom en Daad
- 4.18 Astra
- 4.19 Favoriet
- 4.20 De Merel
- 4.21 Zonneschijn
- 4.22 Ons eigen tijdschrift
- 4.23 De Haagsche Dameskroniek
- 4.24 's Levens Opgang
- 4.25 Ons Thuis
- 4.26 Opgang
- 4.27 De huisvrouw in Indië
- 4.28 De Bandoengse huisvrouw
- 4.29 De Rotterdamsche Dameskroniek
- 4.30 Het Landhuis
- 4.31 De huisvrouw in Noord-Sumatra
- 4.32 Wiegekind en kleuter
- 4.33 Nieuwe Rotterdamsche Courant
- 4.34 Overige

5. Bibliografie – Bijdragen in bundels

- 5.1 Voor volwassenen
- 5.2 Voor middelbare scholieren
- 5.3 Voor jonge kinderen

6. Bibliografie van artikelen over Nannie van Wehl

1.

Inleiding

Zij kon het schrijven niet laten. Dat ontdekte ik, toen ik mij ging verdiepen in het werk van mijn grootmoeder. Nadat ik haar 22 jeugdboeken, meest zg. 'meisjesboeken' had verzameld en gelezen, doemde langzamerhand een bij mij en anderen onbekende kant van haar op: het schrijven was haar lust en haar leven, zij kon er niet buiten, en als er geen stof meer was voor een boek, of als er geen uitgever meer klaarstond, dan vond zij wel emplot voor haar talent bij tijdschriften. Desnoods richtte zij er zelf één op (i.c. 'De Haagsche Vrouwenkroniek'). Zij had een vlotte pen, zij had literaire kwaliteiten en uitgesproken opvattingen, vooral op het gebied van onderwijs en opvoeding, waarvan zij anderen graag deelgenoot wilde maken. Door haar rijke fantasie, maar ook door haar ijzersterke geheugen waren zowel verhalen en sprookjes als jeugdherinneringen genres die haar goed lagen. Haar beschrijvingen van gedrag en gesprekken van kinderen vormen daarvan vaak de sterkste en geestigste onderdelen. Daarnaast vulde zij de kolommen van vele tientallen periodieken met boekrecensies, veelal van jeugdboeken, en werkte zij mee door korte verhaaltjes voor kinderen te leveren aan vertelselboeken, scheurkalenders e.d. Ook bewerkte zij boeken en verhalen van buitenlandse auteurs.

Zij bleef schrijven, haar leven lang, ook toen haar eigen bronnen wat opdroogden. Mijn grootmoeder heeft mij geen archief van haar werk nagelaten. Ik heb dan ook veel moeite moeten doen om haar productie te achterhalen. Het is mij zeker niet volledig gelukt. Wat ik heb verzameld is echter zodanig van omvang, en van inhoud, en zo gevarieerd, dat het mij van belang leek een overzicht ervan vast te leggen voor het geïnteresseerde publiek. Het speurwerk stamt uit verschillende perioden, en ik moet mij verontschuldigen voor het feit dat mijn wijze van notering bibliografisch niet altijd netjes en consequent was. Ik hoop dat de lezers zullen helpen met het corrigeren en aanvullen van het onderstaande overzicht.

Ik laat het voorafgaan door een kort overzicht van Susanna's levensloop.

2.

Levensloop van Nannie van Wehl (Susanna Lugten-Reys)Een Haagse jeugd.

Susanna was de oudste van de vier kinderen van de Haagse gymnastiek- en schermleraar Jacobus Hermanus Reijs en Johanna Maria Frölich. Zij werd geboren op 12 november 1880 op het Westeinde 79. Twee jaar later verhuisde het gezin naar de Bilderdijkstraat 1 B, en in 1895 naar het Westeinde 29. Zij bezocht de openbare burgerschool voor jongens en meisjes in de Korte Lombardstraat, en volgde twee jaar vervolgonderwijs op de openbare burgerschool aan de Zuidwal.

Susanna wilde onderwijzeres worden. Daarvoor was ze vier jaar kwekeling op haar oude school, en volgde 's avonds de zg. Normaallessen. Haar leraar Nederlands was Jan Ligthart, die grote invloed op haar heeft gehad. In 1899 behaalde zij haar diploma.

Tot 1904 werkte zij op Haagse scholen, o.a. in de Ferdinand Bolstraat. Aan de pas opgerichte neutraal-bijzondere Kweekschool in de Elandstraat gaf zij les in Nederlands, Frans, aardrijkskunde, geschiedenis en natuurkunde. In die tijd ontmoette zij haar latere echtgenoot Kees Lugten, de broer van een van haar collega's. Hij was civiel-ingenieur bij de gemeente Den Haag, maar vertrok in 1903 als betonspecialist naar de Rotterdamse firma Van Waning.

Onderwijzeres en schrijfster.

In 1904 vertrok Susanna ook naar Rotterdam, waar zij onderwijzeres, en later waarnemend hoofd werd van een openbare meisjes-ULO. Ze ging op kamers wonen op het Noordereiland en genoot van haar jaren als zelfstandig wonende en werkende vrouw. Naast haar schoolwerk gaf zij bijlessen, en ontwikkelde haar schrijverschap, dat, gestimuleerd door Jan Ligthart, in 1901 begonnen was met een bijdrage in diens weekblad "School en Leven". Zij ondertekende daar aanvankelijk met "Susanna". Haar schrijversnaam "Nannie van Wehl" gebruikte zij voor het eerst in 1904, voor haar eerste jeugdboek "De Boschjesclub".

Toen zij in 1908 trouwde met Kees Lugten had zij al 6 jeugdboeken op haar naam staan, naast ca. 50 grote en kleine bijdragen aan de weekbladen "School en Leven", "Nieuw Leven" (voor onderwijzers en opvoeders), "Eigen Haard" en "Onze meisjeswereld" (voor meisjes van 12 tot 16 jaar). De voornaamste inspiratiebronnen waren haar jeugdherinneringen en haar onderwijservaringen.

Rotterdam; werk en moederschap.

Tot kort na de geboorte van hun eerste kind in 1912, dochter Suus, woonde het gezin Lugten-Reys aan de zeer Rotterdamse Maaskade in Rotterdam, op het Noordereiland. Daarna verhuisden zij naar het adres Vijverweg 5 in de nieuwe groene wijk Park Honingen, in Kralingen. Zoon Kees werd daar in 1915 geboren. Susanna woonde er de rest van haar leven.

Door haar huwelijk moest ze het onderwijzerschap opgeven, maar schrijven bleef ze als een belangrijk deel van haar levensvervulling beschouwen, naast de rollen van echtgenote en moeder, die ze even serieus opnam. Dat daar wel eens problemen uit voortkwamen bleek het duidelijkst uit haar werk in het door haar in 1913 opgerichte blad "De Haagsche Vrouwenkroniek", dat tweemaal per week verscheen. Zij leverde aan dit blad, als redactrice en als medewerkster, jarenlang bijdragen onder verschillende namen. Haar eigen naam gebruikte zij als het actuele onderwerpen betrof (de vrouwenbeweging, de eerste wereldoorlog). Literaire bijdragen, verhalen en boekbesprekingen ondertekende zij met "Nannie van Wehl". De schuilnaam "Mater Conata" (ervaren moeder) gebruikte zij als vlag voor gedetailleerde huishoudelijke en opvoedkundige tips.

Over kinderen en voor kinderen.

Haar columns over kinderen in "School en Leven" en vanaf 1912, haar pedagogische bijdragen aan "Het Kind", getuigden van het plezier dat ze aan haar moederschap beleefde.

Nog 15 boeken van Nannie van Wehl verschenen er tussen 1908 en 1922. Het merendeel is geschreven voor de oudere jeugd, en speelt zich af in het Den Haag van haar jeugd. Ze ontlenen een zekere cultuurhistorische waarde aan de nauwkeurige beschrijvingen van sfeer en situaties. Autobiografische elementen uit haar Rotterdamse tijd zijn o.a. te vinden in "Huize Labor" en "Constance trok van huis tot huis". Het op de jeugd van haar man gebaseerde "Aan den waterkant" wordt als historische bron voor het leven in Hellevoetsluis rond 1885 gewaardeerd.

Een aantal boeken bevatten verschillende verhalen, soms op een jeugdiger publiek gericht, zoals "Het boek met de verhalen van Suusje".

Verder voerde ze een aantal jaren, vanaf 1910, de redactie van de "Juliana-bibliotheek voor jongens en meisjes" van uitgever H. ten Brink.

Een vlotte pen.

Toen de kinderen wat ouder werden begon Susanna zich meer te richten op haar werk als publiciste. Het werd gevarieerder en op meer verschillende doelgroepen gericht. Opvoeding en onderwijs bleven belangrijke thema's, bijvoorbeeld in het maandblad "Gezin en school". Voor jonge meisjes schreef zij in "Droom en daad" en "Leven en Werken", voor jonge kinderen verhalen en verhaaltjes in "Op de hoogte", in "Zonneschijn" en in verscheidene vertelselboeken en scheurkalenders.

In de jaren '30 schreef ze diverse artikelen voor volwassenen rond het thema wonen, bijvoorbeeld in "De vrouw en haar Huis" en "Het Landhuis". Verder bewerkte ze enkele Amerikaanse boeken. Boekbesprekingen, onder haar eigen naam, van jeugdboeken werden toen ook talrijker. Jarenlang was zij daarvoor medewerkster van de Nieuwe Rotterdamse Courant, maar bijvoorbeeld ook van bladen als "De huisvrouw in Indië" en "De Bandoengse huisvrouw".

In 1938 verschenen in het maandblad "Wiegekind en Kleuter", waarvan haar nicht J. Riemens-Reurslag de redactie voerde, de laatste Nannie-van-Wehl-tjes. Het waren verhaaltjes over haar kleindochter Suus (samenstelster van dit overzicht). De laatste publicatie onder haar eigen naam verscheen in "Het Kind" van januari 1940, een herdenkingsnummer voor het 40-jarig bestaan. Later in dat jaar volgt, kort na het bombardement op Rotterdam (waarbij Susanna's huis gelukkig onbeschadigd blijft) en de Duitse bezetting het overlijden van haar dochter, die twee jonge dochtertjes achterliet. Haar zoon moest zijn studie onderbreken en onderduiken. Susanna's toch al niet zo sterke gezondheid wordt door dit alles zeker ondermijnd. Op 15 april 1944 sterft zij, 63 jaar oud. Nannie en Susanna.

Susanna was meer dan een schrijfster van gedateerde meisjesboeken, hoewel die soms ook nu nog kunnen boeien. Zij was een zelfbewuste vrouw, met een emancipatorische inslag, al hoorde zij niet bij de spraakmakende georganiseerde feministen. De Nationale Tentoonstelling voor Vrouwenarbeid in 1898 had een onuitwisbare indruk op de toen 18-jarige gemaakt. Het belang van werken voor vrouwen is in haar werk een terugkerend thema, inclusief de dilemma's die daarmee samenhangen. Daar worstelde zij zelf mee: zij wilde een professioneel auteur zijn en ook een modelgezin realiseren. Van haar ervaringen en haar meningen maakte zij de buitenwereld met overtuigingskracht en vlotte pen deelgenoot. In de honderden verhalen, columns, beschouwingen en boekbesprekingen in het door haar opgerichte tijdschrift en de ca. 50 andere bladen en blaadjes waarin zij publiceerde, gaf zij een openhartig beeld van zichzelf en haar leefwereld.

Onderwijzeres en schrijfster, pedagoge en publiciste, en een van de eerste Nederlandse vrouwelijke columnisten. Zij verdient een bibliografie, die een indruk geeft van haar begaafdheid, haar veelzijdigheid en haar bijzondere werkkraft.

Volledigheid is wel nagestreefd, maar zeker niet bereikt. Aanvullingen en verbeteringen zijn dan ook meer dan welkom bij de samenstelster.

3.

Bibliografie -Jeugdboeken

Nannie van Wehl

* 'De Boschjesclub'. Band en ill. L.W.R. Wenckebach. Uitg. L.J. Veen, Amsterdam 1905. 2^e dr. 1911. Nieuwe uitg. 3^e dr. 1932, band en ill. Nans van Leeuwen, uitg. G.B. van Goor Zn., Den Haag.

* 'De tante van het Duinveld'. Band L.W.R. Wenckebach, ill. C. Rovers. Uitg. L.J. Veen, Amsterdam 1906.

* 'Het moeilijke begin'. Band en ill. Willy Sluiter. Uitg. L.J. Veen, Amsterdam 1906. 2^e dr. 1915. 3^e dr. 1922.

* 'De burenen'. Band L.W.J. Wenckebach, ill. C. Rovers. Uitg. L.J. Veen, Amsterdam 1907.

* 'Wij zijn jong!'. Uitg. L.J. Veen, Amsterdam 1907.

* 'Meisjesjaren'. Uitg. L.J. Veen, Amsterdam 1908.

* 'Aan den waterkant'. 1909. Oranje-Bibliotheek voor jongens en meisjes. Ill. Henriëtte de Vries. Uitg. van Holkema & Warendorf, Amsterdam. 2^e dr. in de serie Ons Boekenplankje, band en ill. Netty Heyligers, 1923.

Bij uitg. De Magneet in Antwerpen/Van Holkema&Warendorf N.V. in Amsterdam verscheen (1937?) nog een uitgave, geïll. door Frans Joel Neirings.

* 'Vooruitgestuurd'. Band L.W.R. Wenckebach, ill. G.van Doorn. Uitg. L.J. Veen, Amsterdam 1909.

* 'De kleinkinderen van mevrouw Beukema'. Band en ill. C.J. Rovers. Uitg. C. Morks Czn., Dordrecht 1910.

* 'Do en Lo Verster'. Juliana-bibliotheek voor jongens en meisjes, red. Nannie van Wehl. Ill. Louis Raemaekers. Uitg. H. ten Brink, Meppel 1910. 2^e dr. 1919, 3^e dr. 1922.

- * 'Huize Labor'. Band L.W.R. Wenckebach, ill. W. Pothast. Uitg. L.J. Veen, Amsterdam 1910.
 - * 'Anneke van den dokter'. Juliana-bibliotheek voor jongens en meisjes, red. Nannie van Wehl. Uitg. H. ten Brink, Meppel 1912.
 - * 'Acht dagen uit Rita's leven' en 'Joop's avontuur'. Jacob van Campen's jongens- en meisjes-bibliotheek, red. A. Schabeek. Ill. Daan Hoeksema. Uitg. drukkerij Jacob van Campen, Amsterdam 1916.
 - * 'De Schillekinderen en andere verhalen'. In de Vacantie, bibliotheek voor jongens en meisjes. Band Jan Rinke, ill. Frans van Noorden. Uitg. Gebr. Kluitman, Alkmaar 1916.
 - * 'Lientje's verzoeking' en 'De groote geleerde'. Jacob van Campen's jongens- en meisjes-bibliotheek, red. A. Schabeek. Ill. A. Poussin. Uitg. drukkerij Jacob van Campen, Amsterdam 1916.
 - * 'Constance trok van huis tot huis'. Band en ill. Enna F. Nieuwenhuis. Uitg. H. ten Brink, Arnhem 1917.
 - * 'Het boek met de verhalen van Suusje'. Ill. Willem Hardenberg. Uitg. H. ten Brink, Arnhem 1917.
 - * 'De vriendschap van Bertha en Beata'. Band Willy Sluiter, ill. Frida Langeler. Uitg. L.J. Veen, Amsterdam 1918.
 - * 'De familie Van Clarenbeek en hun trouwe Antoon'. Band en ill. Frans van Noorden. Uitg. C. Misset, Doetinchem 1920.
 - * 'De geschiedenis van een kleinen jongen'. Voor onze kinderen. Uitg. J.W. Boissevain, Haarlem 1921.
 - * 'De verhalen van mijn jongen'. Band en ill. Jeanne Faure. Uitg. H. ten Brink, Arnhem 1922.
 - * 'Rietje zorgt ervoor' en 'Naar 't zonlicht toe'. Ill. Ans Muller-Idzerda. Uitg. Van Gorcum & Co, Assen 1934.
 - * 'De grote taak van Emmeline'. Uit het Amerikaans (Elise Singmaster) naverteld. Ill. Gabi Wirth. Uitg. A. Voorhoeve, Rotterdam, 1937.
 - * 'De negerhut'. (Uncle Tom's cabin). Beknopte jubileumuitgave, naverteld naar vertaling uit het Amerikaans door J.H. van der Munnik. Uitg. A. Voorhoeve v/h J.M. Bredée, Rotterdam, 1937.
 - * 'God gaf, God nam, Zijn naam zij geloofd'. Een Kerstverhaal naar het Amerikaans bewerkt. Uitg. Hillegom, Editio. 1939.
-

4.

Bibliografie – Tijdschriftartikelen

De samenstelster kan bij de nu volgende opsomming helaas geen volledigheid pretenderen. Daarvoor is het materiaal te verspreid, te onvolledig, onvoldoende geïndiceerd, en bovendien was haar speurenergie niet onbegrensd. Zij is veel dank verschuldigd aan vrienden en aan medewerkers van diverse bibliotheken, en hoopt op aanvullingen in de toekomst.

De belangrijkste bronnen zijn:

1. Susanna's eigen opgave uit 1934, in een brief waarin zij (tevergeefs) het lidmaatschap van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde aanvroeg (berust in archief van deze Vereniging).
2. Susanna's eigen opgave uit 1939, in het antwoord op een enquête, gericht aan de redacteur van "Onze Letterkundigen" (berust in archief van Letterkundig Museum). Beide eigen opgaven zijn uit de losse hand geschreven en zeker niet volledig.
3. Nijhoff's Index op de Nederlandsche periodieken van algemene inhoud.
4. M. Rietveld-van Wingerden: Jeugdtijdschriften in Nederland en Vlaanderen 1757-1942. Leiden 1995.
5. Toevallige vondsten.

De gevonden tijdschriften zijn geordend in volgorde van het jaar waarin de eerste bijdrage van Nannie van Wehl (of Susanna, S. Lugten-Reys, of Mater Conata en andere pseudoniemen) er in verscheen. Waar mogelijk en gewenst is in een korte aanduiding van de inhoud gegeven. Van de meeste artikelen heeft de samenstelster een copie beschikbaar.

4.1 SCHOOL EN LEVEN

Weekblad voor opvoeding en onderwijs in school en huisgezin. Red. Jan Ligthart.

Susanna.

- * 'Terug naar een mooi plekje'. (jg. 2, no. 22, 31-1-1901) Jeugdherinnering.
- * 'De leerplicht in mijn klasse'. (jg. 2, no. 28, 14-3-1901) Ervaringen als onderwijzeres.
- * 'Hoe Hanneltjes vader met Hanneltjes juffrouw samenwerkte'. (jg. 2, no. 47, 25-7-1901) Ervaringen als onderwijzeres.
- * 'Een bijdrage tot de ooevaarskwestie in de kinderkamer'. (jg. 3, no. 46, 17-7-1902) Jeugdherinnering, pleidooi voor openheid in voorlichting.
- Nannie van Wehl** (School en Leven staat dan onder redactie van Jan Ligthart en R. Casimir)
- * 'De dood. Dramatische schets, door een kind'. (jg. 6, no. 7, 13-10-1904) Omgaan met de dood.
- * 'Een roof gepleegd'. (jg. 6, no. 113, 24-11-1904) Ode aan oude onzin-versjes.
- * 'Van zoeken en niet vinden'. (jg. 6, no. 19, 5-1-1905) Herinnering aan eerste schoolervaring als onderwijzeres.
- * 'Tegen dreigend kwaad'. (jg. 6 no. 32, 6-4-1905) Godsgeloof wordt vernietigd door traditionele religieuze opvoeding. Jan Ligthart stemt er in een noot mee in.
- * 'Wees in geen ding bezorgd'. (jg. 7, no. 2, 14-9-1905) De dood is een troost als je te hard hebt moeten zwoegen.
- * 'Invloed'. (jg. 7, no. 20, 18-1-1906) Kinderen nemen klachten van moeder over.
- * 'De zwakte der sterken'. (jg. 7, no. 43, 28-6-1906) Een vriend zal sterven, schr. moet sterk zijn.
- * 'Machteloosheid'. (jg. 8, no. 28, 14-3-1907) Macht over anderen, maar niet over een blind kind.
- * 'Examen'. (jg. 8, no. 37, 16-5-1907) Kaboutertjes zien dat 25-jarige mens wordt: ze kent het verlangen en de vermoeidheid.
- * 'Allerzielen'. (jg. 9, no. 15, 12-12-1907) Dag op kerkhof om doden te ontmoeten.
- * 'Van een oud sprookje, dat nieuw kan zijn'. (jg. 9, no. 17, 26-12-1907) Leren om bang te zijn en leren om moe te zijn om mens te worden.
- * 'Een heksenuur'. (jg. 9, nr. 17, 26-12-1907) Stilte van landverhuizers doorbroken door kreet.
- * 'Aan een kinderlooze'. (jg. 10, nr. 40, 3-6-1909) Egoïstisch verlangen naar een kind.
- * 'Een moment-opname'. (jg. 11, nr. 20, 13-1-1910) Korte kinderanecdote (evenals volgende moment-opnames).
- * 'Een Kerstfeest'. (jg. 11, nr. 20, 13-1-1910) Koortsvisioen met Kerstmis.
- * 'Gewapend beton'. (jg. 11, nr. 23, 3-2-1910) Documentair artikel met gegevens van collega's van echtgenoot.
- * 'Moment-opnamen I'. (jg. 12, no. 1, 1-9-1910) De eerste serie momentopnamen gaat vaak over de kinderen van een bevriend gezin. Na de geboorte van haar eigen kinderen spelen deze meestal de hoofdrol.
- * 'Moment-opnamen II'. (jg. 12, no.4, 22-9-1910)
- * 'Moment-opnamen III'. (jg. 12, p. 112)
- * 'Moment-opnamen IV'. (jg. 12, no. 14, 1-12-1910)

- * 'Moment-opnamen V'. (jg. 12, p. 240)
- * 'Moment-opnamen VI'. (jg. 12, no. 16, 15-12-1910)
- * 'Moment-opnamen VII'. (jg. 12, no. 18, 29-12-1910)
- * 'Moment-opnamen VIII'. (jg. 12, no. 23, 2-2-1911)
- * 'Moment-opnamen IX'. (jg. 12, no. 24, 9-2-1911)
- * 'Kinderstudie'. (jg. 12, no. 24, 9-2-1911) Kinderanecdote.
- * 'Vaders?' (jg. 12 no. 43, 22-6-1911) Boos op te veeleisende vaders, met voorbeelden.
- * 'Het Vredespaleis'. (jg. 13, februari 1912, p. 420) Documentair artikel, met gegevens van collega's van echtgenoot, die bij bouw betrokken was.
- * 'Een duit in 't zakje'. (jg. 13, no. 30, 21-3-1912) Kinderanecdote.
- * 'Reizende kinderen'. (jg. 13, no. 44, 27-6-1912) Gedreven pleidooi tegen het lange heen en weer reizen van kinderen uit kleine plaatsen van en naar school: zoek liever een kosthuis en eet droog brood. Gunning nam dit artikel over in Het Kind en er volgde een lange discussie over.
- * 'Bedenk wat ge doet!'. (jg. 14, no. 4, p. 26) Tegen echtscheiding van mensen met kinderen.
- * 'Momentopnamen I t/m VIII'. (jg. 14, p. 638-640)
- * 'Momentopnamen IX t/m XIII'. (jg. 14, p. 784)
- * 'Momentopnamen XIV t/m XX'. (jg. 14, p. 796-798)
- * 'Momentopnamen XXI en XXII'. (jg. 14, p. 814-816)
- * 'Verveling'. (jg. 17, no. 66, p. 793) Zorg dat kinderen zich niet vervelen, want dat is dodelijk.
- * 'De angsten van het geluk'. (jg. 15, no. 76, p. 686) Schr. heeft een kind, dat geluk maakt ook angstig.
- * 'Twintigmaandsche grammatica'. (jg. 15, no. 77, p. 761) Over de taal van haar dochter.
- * 'Voor Moeders; mag het dienstpersoneel ons kind kussen?' (jg. 15, no. 96, p.815) Ja, als ze het liefheeft.
- * 'Menschelijke overwegingen'. (jg. 16, no. 20, p.157) Er is oorlog, ondanks menselijke overwegingen.
- * 'Een meditatie en een idee'. (jg. 16, nr. 100, p. 766) Geen onderwijzeres meer, geen last meer van inspecteurs, geen maandagochtendhoofdpijn. Waarom niet pas om half 11 beginnen op maandag?
- * 'Over germanismen'. (jg. 17, nr. 14, 2-12-1915) Bij Nederlands horen Germanismen.
- * 'In ernst; voor M.J.B.'. (jg. 17, no. 4, 23-9-1915) Over maandagochtendschooltijd.
- * 'Blijde jeugd'. (jg. 17, no. 41, 8-6-1916) Kinderanecdote.
- * 'Het wil der niet in'. (jg. 17, no. 46, 13-7-1916) Kinderanecdote.
- * 'Oude herinneringen. In memoriam Jan Ligthart'. (jg. 17, no. 29, 16-3-1916) Herinneringen aan Normaallessen.
- * 'Afgeluisterd gesprek'. (jg. 17, no. 47, 20-7-1916) Kinderanecdote.
- * 'Tweeërlei opvatting'. (jg. 17, no. 51, 17-8-1916) Liefdeloosheid is erger dan armoede.
- * 'Een paedagogisch paardenmiddel'. (jg. 18, no. 1, p. 12) Niet bang zijn voor botten.
- * 'Verbazingen' en 'Preciesje'. (jg. 18, no. 8, 19-10-1916) Kinderanecdotes.
- * 'Vader en kind'. (jg. 18, no. 10, 2-11-1916) Vader redt dochter uit gezonken schip.
- * 'Faire bonne mine'. (jg. 18, no. 10, 2-11-1916) Moeder van 'idiot' kind houdt zich groot tegenover de buitenwereld.
- * 'Godsdienst en het kind'. (jg. 19, p. 190/191) Over de onkinderlijke aanpak van godsdienstonderwijs.
- * 'Kindertjes in 't donker'. (jg. 19, p. 637/638) Sta nachtlichtje toe.
- * 'Onderzoek de schriften'. (jg. 19, p. 654/655) Vroeger net zoveel gruwelijks als nu.
- * 'Kinderleed'. (jg. 19, p. 783) Schreeuwen bij de kapper.
- * 'Uit den mond der kinderen'. (jg. 19, p. 797/798) Kinderanecdotes.
- * 'De dief'. (jg. 19, p. 831) Kinderanecdote
- * 'Zijn vader'. (jg. 20, nr. 4, 19-9-1918) Kinderanecdote.
- * 'Bij een woord van Jan Ligthart'. (jg. 20, no. 9, 24-10-1918)
- * 'De misslag eener moeder'. (jg. 20, nr. 15, 5-12-1918) Over een gevoelig kind.
- * 'Bemoedigend'. (jg. 20, no. 32, 3-4-1919) Kinderanecdote
- * 'Morgengesprek'. (jg. 20, no. 38, 15-5-1919) Kinderanecdote

- * 'De kinderdood'. (jg. 20, no. 30, 20-3-1919) Kinderanecdote
- * 'Gesprek'. (jg.20, no. 46, 3-7-1919) Kinderanecdote
- * 'Geluk' en 'Minachting'. (jg. 20, no. 49, 31-7-1919) Kinderanecdotes
- * 'Frühlings-erwachen'. (jg. 20, no. 50, 7-8-1919) Uitstel van sexuele voorlichting.
- * 'Verwijt'. (jg. 21, no.23, 29-1-1920) Kinderanecdote
- * 'Ze wil niet'. (jg. 21 no. 25, 12-2-1920) Kinderanecdote
- * 'Blasé'.(jg. 21, no. 27, 26-2-1920) Kinderanecdote

S.Lugten-Reys

- * 'Geen huiswerk meer???' (jg. 21, no.32. 1-4-1920) Hard werken en leren is goed, geen luiheid.
- * 'Het Fransch en de lagere school'. (jg. 21, no. 31, 25-3-1920) Niet afschaffen!

4.2 TIJDSPIEGEL

Nannie van Wehl

- * Een uitgebreide boekbespreking van Carry van Bruggen 'De verlatene' en een kortere van J.Bouberg-Wilson "Uit het kinderleven' (1904, p. 367-372).

In de onder 1. genoemde bron op pag. 5 schrijft Susanna, dat zij "voor den Tijdspiegel onder Valckenier Kips geregeld recensies schreef".

4.3 ONZE MEISJESWERELD

Tijdschrift voor meisjes van 12-16 jaar; hoofdredactie mw. Thérèse Hoven.

Nannie van Wehl

- * 'Tact'. (jg. 1, no. 12, 19-3-1904, p. 177-178) Wees tactvol, meisjes.
- * 'Lectuur'. (jg. 1, no. 16, 16-4-1904, p. 241-242) Lees geen boeken over ruwe toestanden.
- * 'Alleen zijn'. (jg. 1, 21-5-1904, p.321-322) Leer dromen, dan kun je alleen zijn.
- * 'Mijn zuster en ik'. (jg. 1, 17-6-1904, p.298-300) Wees niet jaloers op je zuster, zoals ik was.
- * 'Lachen'. (jg. 1, no. 28, 9-7-1904, p.377-378) Niet giechelen, geen slappe lach.
- * 'Dagen van spanning'. (jg. 1, 23-7-1904, p.411-412) Overgangsexamens, vreselijke spanning.
- * 'Eentonigheid'. (jg. 1, no. 31, 30-7-1904, p.413-414) Niet klagen over eentonigheid, wees dankbaar voor gezondheid.
- * 'In het oor knopen'. (jg. 1, no. 38, 17-9-1904, p.497-498) Zelfgemaakte cadeau's meest welkom.
- * 'In 't publiek - I'. (jg. 1, no. 42, 15-10-1904, p.545-546) Praat niet zo hard in 't openbaar.
- * 'In 't publiek – II'. (jg. 1, no. 43, 22-10-1904, p. 557-558) Trek je wat aan van 't oordeel van anderen.
- * 'Een ijdel praatje'. (jg. 1, no. 48, 26-11-1904, p. 618) Zorg dat je kleding smaakvol is.
- * 'Een biecht'. (jg. 1, no. 49, 3-12-1904, p. 629-630) Pianospelen bleek toch fijn.
- * 'Wat zullen onze meisjes worden? Commies der Posterijen en Telegrafie'. (jg. 3, no. 1, 6-1-1906, p. 1-5) Beroepenvoorlichting.

4.4 NIEUW LEVEN

Geïllustreerd weekblad voor onderwijs en opvoeding in school en huis

Nannie van Wehl

- * 'Afscheid'. (jg. 1, 13-4-1904, p. 54-55) Juffrouw neemt afscheid voor operatie.
- * 'Kinderbegrafenis'. (jg. 1, 1904/05, p. 86-87) Een mooie begrafenis voor de klas.
- * 'Domoortje'. (jg. 1, 1904/05, p. 118) Bezorgd over lief en dom schoolkind.
- * 'Nettie's Associatie'. (jg. 1, 1904/05, p. 152-153) Nettie mengt bijbelverhaal met arm straatjongetje.
- * 'Mijn zanger'. (jg. 1, 1904/05, p. 278-281) Arme jongen met prachtige stem, werd niet aangenomen op seminarie.
- * 'Na een examenzomer'. (jg. 1, 1904/05, p. 404) Oververmoeid door werken voor examens.
- * 'Johannes'. (jg. 1, 1904/05, p. 453-457) J. durft geen klompenbriefje te vragen om de schande.
- * 'Kennismaking'. (jg. 1, 1904/05, p. 517-519) Armoede bij leerlingen thuis, geen smoesje.
- * 'Dictée'. (jg. 1, 1904/05, p. 648-649) Passende dicteezinnen voor de lente.
- * 'Hoe laat is het?' (jg. 1, 1904/05, p. 469-470) Streng zijn voor jongere broertje moeilijk.
- * 'Nu de koude dagen naderen. Aan de buitenwereld.' (jg. 1, 1904/05, p. 539-540) Ellende op de armenschool
- * 'De gebroeders'. (jg. 1, 1904/05, p. 723-725) Sommige moeilijke leerlingen hopeloos.
- * 'Spijbelaar'. (jg. 1, 1904/05, p. 789-791) Spijbelen voor nodige bijverdienste.
- * 'Toch een lieveling'. (jg. 2, 1905/06, p. 52-54) Broertje incognito als leerling in de klas.
- * 'Kinderbezoek'. (jg. 2, 1905/06, p. 124-127) Ziek en zielig kind bij oude tante.
- * 'Een debuut in liefdadigheid'. (jg. 2, 1905/06, p. 401-404) Discreet kleding van broertje voor arme leerling.
- * 'Overblijven'. (jg. 2, 1905/06, p. 437-439) Onderwijzers hebben 't koud.
- * 'Storm'. (jg. 2, 1905/06, p. 450-452) Onderwijzeres beschermt kinderen in de storm.

4.5

OP DE HOOGTE

maandschrift voor de huiskamer/ geïllustreerd maandschrift

Nannie van Wehl

- * 'Een souvenir'. (jg. 1, nov. 1904, p. 27-31) 18-jarige wees in liefdeloze omgeving.
- * 'Wat de Kersttooi ons te zeggen heeft'. (jg. 7, dec. 1910, p. 763-766) Germaanse mythe over herkomst van Kerstkleuren.
- * 'Narcissus'. (jg. 8, 1911, p. 232-237) Mythe over Echo, Nemesis en Narcissus.

S. Lugten-Reijs

- * 'Gewapend beton'. (jg. 9, 1912, p. 207-211) Voorlichtend artikel, met 10 foto's van fa. Van Waning (werkgever van echtgenoot).

Nannie van Wehl

- * 'Het huis van verlangen'. (1935, p. 162-163) Over het Paushuis in Utrecht. met ill.

S. Lugten-Reys

- * 'Freule Tinne; een Nederlandsche ontdekkingreizigster'. (1935, p. 307-309) Met ill.
- * 'De Mariagang te Utrecht'. (1935, p. 358-360) Met ill.

4.6

EIGEN HAARD

Geïllustreerd volkstijdschrift/Wekelijksch tijdschrift voor het gezin

Nannie van Wehl

- * 'Een schrale oogst' (1905, no. 15, p. 234-235) Over de dood van een oude juffrouw.
- * 'Aan de havens' (1905, no. 23, p.358-359) Slachtvee en een gewonde sjouwer bederven het lentebeeld van de Rotterdamse haven.

- * 'Bekeerd'. (1905, no. 32) Observaties in Rotterdamse tram.
- * 'De vlinder op de speld'. (1905, no. 51) Ontmoeting in de tram.
- * 'Oom Ruutje's onsterfelijkheid'. (30-1-1909, no. 5) Suikeroom gaat dood.
- * 'Crèche'. (1910, p. 140/141)
- * 'n Doëiel!'. (1910, p. 540) Volkse beleving van een begrafenis.
- * 'Kindervisite' (10-6-1911, no. 23) Ervaringen met kinderen van vrienden.
- * 'Kinderleed'. (1918, p. 361-362) Vader schrijft een hard vers in poëziealbum van zoon.
- * 'Troost'. (1929, p. 415-416) Gezakt voor examen en geliefde verloren.
- * 'Vóór dien tijd'. (1929, p. 677-678) Bloemen voor doodzieke komen te laat.
- * 'Agonie'. (1929, p. 975-977) Een tyrannieke directrice van een oudedameshuis.
- * 'Zij en de Pékinees'. (1930, p. 135-137) Over overdreven hondenliefde.
- * 'Het zieke vrouwtje'. (1930, p. 939-941) Zieke vrouw wordt door man en vrienden geleidelijk steeds meer in de steek gelaten.
- * 'Kerst-uithaal'. (1930, p. 1195) Bezit van zieke vrouw wordt door werkloze man en familie weggeruimd.
- * 'Een schilderachtig uur'. (1933, p. 122-123) Eenzame vrouw in bejaardenhuis.

S. Lugten-Reys

- * 'De kleine en groote poppen van Käthe Kruse' (1933, p. 928-930) Met ill.

Nannie van Wehl

- * 'De Mariaplaats en de Mariahoek te Utrecht'. (1934, p. 157-158) Met ill.

S. Lugten-Reys

- * 'Oom Jan kijk na Holland - I' (jg. 60, no. 15, 14-4-1934, p.233-235)
(id. – II p. 286-287) (id. – III p. 336-340). Reisverhaal van de Zeeuw Jan Nieuwenhuizen, die na 46 jaar in Z.Afrika weer Nederland bezoekt, naverteld uit het Zuidafrikaanse tijdschrift 'Die Huisgenoot'.

Nannie van Wehl

- * 'Allerzielen'. (1938, p. 658). Een mooie dag op begraafplaats Den-en-Rust in Bilthoven.

4.7 EUROPA

Maandschrift voor Nederlandsche en vreemde letteren, red. Joh. de Meester

- * 'Zonde'. (jg. 72, no. 9, september 1909, p. 223-234). In dit verhaal wordt in verhullende woorden het tragische lot van een homoseksuele soldaat beschreven.
- * In 1981 is 'Zonde' heruitgegeven door Joep Jaspers en Nop Maas als Nieuwjaarsgeschenk voor hun relaties, en van illustraties voorzien door Adriaan van Litzroth.

In de onder 1. genoemde bron op pag. 5 schrijft Susanna dat zij "indertijd vele novellen" heeft gepubliceerd "in Europa onder Easton".

4.8 NEDERLAND

Verzameling van oorspronkelijke bijdragen van Nederlandsche letterkundigen, onder red. van Mr. M.G.L. van Loghem, 1910

Nannie van Wehl

- * 'Zoekende te begrijpen'. (1910 –II. p. 83-100). Over de dood van een vriend.

4.9 MORKS MAGAZIJN

Nannie van Wehl

- * 'In Rouwe'. (1910, p. 452-456)
- * 'Het Vredespaleis'. (1911, p. 465-470) Beschrijving van ontwerp en bedoeling, op basis van gegevens van een rede van Ir. Van der Steur voor Kon.Inst.v.Ingenieurs.

4.10 HET KIND

Veertiendaagsch blad voor ouders en opvoeders; red. Dr. J.H. Gunning Wzn.

Nannie van Wehl

- * 'Reizende kinderen'. (1912, no. 15) Overgenomen uit 'School en Leven'. Dit stuk is het begin van een heftige polemiek in 'Het Kind'. Met NvW is redacteur Gunning van mening dat het in het belang van het kind kan zijn hem geen lange reistijden van en naar school te laten maken, maar het in een kosthuis te doen. Sindsdien is Nannie van Wehl een geregelde medewerkster van dit blad.
 - * 'De kinderen en de dood; een studie door Nannie van Wehl'. (jg. 15, 1914, p. 18-20) Redelijk leren omgaan met de dood, op basis van jeugdherinneringen.
 - * 'De opvoeding van mezelf en van haar'. (jg. 15, 1914, p. 158-159)
 - * 'De liefde voor prullen'. (jg. 15, 1914, p. 208-209) Reclameplaatjes, zelfgemaakte bloemen e.d. Met noten van Gunning (die vele artikelen van noten voorzag).
 - * 'Mijn kleine paedagoge'. (jg. 16, 1-5-1915, p. 134) Over 2-jarige dochter.
 - * 'Een dokter! Een dokter!' (1916, p. 306) Een discussie met Lili dochter van Nellie van Kol, over een middel voor het zindelijk maken van kinderen.
 - * 'Hoe moeten we nu verder? In memoriam Jan Ligthart. 18 Februatri 1916.' (1916, p. 70)
 - * 'Ter inleiding: een moeilijke kwestie'. (jg. 19, 1918, p. 244-248) Dochtertje 'nervuus kind'. Discussie volgt.
 - * 'Naar aanleiding van "Ons kleine heiligdom II" (Geboorte)' (jg. 20, 1919, p. 257-258) Discussie met Lili, dochter van Nellie van Kol over pijn bij geboorte en hoe het kinderen te vertellen.
 - * 'Overrompeld door het sprookje'. (1920, p. 25-27) Kinderen kunnen geloof in St.Nicolaas niet helemaal opgeven.
 - * 'Wie in het schuitje zit moet meevaren -I'. (1920, p.4-8) Als ouders meer geld krijgen mogen ze hun kinderen ook best wat meer luxe geven. Discussie volgt.
 - * 'Wie in het schuitje zit moet meevaren – II'(jg. 21, 24-1-1920, p. 18-19)
- S.Lugten-Reijs**
- * 'Kruidje roer me niet'. (1921, p. 375) Discussie met Symen Grasheuvel: kinderen moeten ook moeilijke woorden leren schrijven.
- Nannie van Wehl**
- * 'Uit het Kinderleven. 1. Volkstelling. 2. Les in Eeuwigheid'. (1921, p. 84) Kinderanecdotes.
- S.Lugten-Reys(Nannie van Wehl)**
- * Besprekingen van boeken van Charles Krienen en Blomberg-Zeeman (1926, p. 365-367)
 - * Besprekingen van boeken van Eveline Smit, Angela Brazil, E. Kuipers-van der Koogh, T. Hellinga-Zwart en Jac. van der Klei (1925, p. 394-396)
 - * Besprekingen van boeken van Greta Vollewens-Zeilmaker en een verzamelbundel van Jeannette Lugten en Sijtje Aafjes. (1926, p. 299-301)
- S. Lugten-Reys**
- * Bespreking Eleanor H. Porter: 'Pollyanna'. (1926, p. 207)
 - * Bespreking van Willy Pétilon: 'Huismusch'. (1926, p. 221-222)
 - * Besprekingen van boeken van Rina van den Hout en J.M. Westenbrink-Wirtz (1926, p. 318-319)

- * 'De zelfwerkzaamheid'. (jg. 27, no. 24, 20-11-1926, p.370-373) Buiten de school moeten kinderen zo weinig mogelijk huishoudelijke plichten krijgen. Later doen ze het vanzelf, en beter. Discussie volgt.
- * 'Aanval, bijval en verweer'. (1927, p. 102-104) Een kind mag blij zijn als het vrij krijgt wegens ziekte van leraar, zonder dat dat wreed is tegenover die leraar (reactie op C.de Schutter).
- * 'De openluchtscholen'. (1930, p.220-221) Is dit geen onbesuisde nieuwlichterij? Ik blijf bibberen.
- * 'Hoogeveen's leesplank aangeraakt met een tooverstaf'. (1931, p. 34-36) Schoolfeest van de Rotterdamse Schoolvereniging.
- * 'Over: "Een roman in brieven" VI (ingez.br.'. (1931, p. 69) Ouderlijke jalouzie niet nodig.
- * 'De vragen van den Schutter'. (1931, p. 76-78) Kennis van werkelijkheid beter verweer dan vertrouwen op 'uitstraling' (reactie op De Schutter).
- * 'Het vervolg op "De openluchtscholen"'. (1931, p.99-103) Ontvangst op Rotterdamse openluchtschool. Genuanceerd oordeel.
- * 'Toevallig gevonden Californisch oordeel over autotjespikken'. (1931, p.136)

Nannie van Wehl

- * 'De bittere Kerstavond'. (1931, p. 625-629) Tegenvallende Kerstavond in de kerk met grootmoeder.

S.Lugten-Reys

- * 'Vrouw en moeder – I'. (1931, p. 497-500).
- * 'Vrouw en moeder – II'. (1931, 508-512). Bespreking van een aantal gezinshandboeken.
- * 'Nooit een boek verbieden'. (1932, p. 381-386) Op alle vragen antwoorden, geen boek verbieden. Noot van red.: Alwéér een knuppel in het hoenderhok.

Nannie van Wehl

- * 'Moderne jeugd'. (1934, p. 315-317) IJverig, maken huiswerk in wachtkamer station.

S.Lugten-Reys

- * 'Een meisjesboek als een teken des tijds'. (1934, p. 758-762). Boekbespreking van Clara Asscher-Pinkhof: 'Tante Griet'.

Nannie van Wehl

- * 'Nagedachtenis'. (1934, p. 772-775) Over haar hoofdonderwijzer Ch. Hofman.

S. Lugten-Reys

- * 'Het woord met de weerhaak'. (1935, p. 613-614) reactie op Hans Hak, die ouders 'benepen' noemde vanwege bepaalde fatsoensnormen.
- * 'Een verrassende ontmoeting'. (1935, p. 651-653). Boekbespreking van Johanna Kuiper: 'Mieps en Gé op reis naar Zweden.
- * 'Het kind in de poëzie', met Naschrift. (1935, p. 432-438)
- * 'Ida Heyermans, 1866-1936, schrijfster en pedagoge'. (28-11-1936, geciteerd in Hollandse Revue 1936, p. 560)
- * Antwoord op vraag van Leonard Roggeveen: "Aan welke eisen moet een goed kinderboek voldoen?" (1939, jg. 40, p. 85, met foto).
- * Bijdrage aan het jubileumnummer, januari 1940, met foto. Herinneringen.

4.11

DE HAAGSCHE VROUWENKRONIEK

Weekblad voor de ontwikkelde vrouw; oprichtster (1913) en 1e hoofdred. S.Lugten-Reys (na 1914 tot 1941 Jacqueline Reyneke van Stuwe).

Zie voor meer informatie, o.a. over de pseudoniemen:

Suus Boef-van der Meulen: ' "Opdat zij niet inslape aan haar spinnewiel"; Susanna Lugten-Reys en de Haagsche Vrouwenkroniek'. In: 'Historica' , jg. 23, no. 1, februari 2000.

Niet opgenomen zijn de niet evident duidelijke pseudoniemen, de talloze, vaak pittige redactionele commentaren uit de tijd dat Susanna de enige redactrice was (het eerste jaar), en de 'ingezonden' mededelingen, waarin Susanna's hand herkenbaar lijkt. Vaak gebruikte Susanna de afkorting S.L.R., maar daar zij als eerste redactrice met haar volle naam S. Lugten-Reys bekend was hebben wij de afkorting niet apart vermeld.

S. Lugten-Reys

* 'Het nieuwe blad'. (jg. 1, no. 1, 15-11-1913) We zouden 't niet durven, als we niet wisten dat we in staat waren U iets te geven, wat er tot dusver niet was. Door en voor vrouwen.

* 'Een lied op ouderwetsche wijs'. (id.) Ook al ben je rijk, niet luieren.

Nannie van Wehl

* 'Vrijers in de keuken?'(id.) Nee, het zijn meestal slampampers.

* 'Afternoon-tea'. (id.) Een met een rijke man getrouwde vrouw moet niet meteen stoppen met werken en alleen maar uitgaan.

* Bespreking van 'Ille mihi' van Elisbeth von Heyking. (id.)

S. Lugten-Reys

* 'Wat welmeenende ouders hun kinderen kunnen aandoen – I'. (jg. 1, no. 2, 22-11-1913) Jeugdherinneringen, boeiend beschreven, o.a. pianoleraar die zijn handen niet thuis kon houden.

* Bespreking van het blad 'De suffragette' van Christabel Pankhurst. (id.)

Nannie van Wehl

* Bébé's eerste verjaardag, in verklapte brieven'. (id.) Teveel cadeau's.

* antwoord op ingez. brief over 'Vrijers in de keuken'. (id.)

S. Lugten-Reys

* 'De vrouw en de vrede. Voor de vereniging Vrede door Recht'. (jg. 1, no. 3, 29-11-1913)

* 'Wat welmeenende ouders hun kinderen kunnen aandoen – II'. (id.)

* 'Opening van het nieuwe gebouw der 's-Gravenhaagsche vakschool voor meisjes', met foto. (id.)

* nog eens: naschrift op 'Vrijers in de keuken'. (id.)

Nannie van Wehl

* 'Op kamers – I' (id.) Feuilleton.

* 'Hij, Dien gij hier zoekt, Hij is hier niet'. (id.) Over een vriendin die verkeerde man kiest.

Mater Conata

* Voor moeders. Over de machinale breierij. (id.)

Nannie van Wehl

* 'Op kamers – II'. (jg. 1, no. 4, 6-12-1913)

* 'Afscheidswee'. (id.) Over het vertrek van een boot naar Indië.

S. Lugten-Reys

* 'Käthe Kruse en haar poppen'. (id.)

Nannie van Wehl

* Bespreking van 'Princesse de Science' van Colette Yver. (jg. 1, no. 6, 20-12-1913)

Diverse typen vrouwen, al naar hun houding tegenover gezin en beroep. NvW mist er een: vrouw die zowel vrouw en moeder wilde zijn als haar werk blijven doen.

S. Lugten-Reys

* 'Het Congres voor Kinderbescherming'. (id.) 48 verenigingen.

Nannie van Wehl

* 'Hulst en misletoe'. (jg. 1, no. 7, 24-12-1913)

* Bespreking van het kerstnummer van Femina. (id.)

S. Lugten-Reys

* 'De kinderen bij Oedipus'. (id.) Schande om kinderen op toneel mee te laten doen.

Mater Conata

* Voor moeders. Teugeltjes voor kinderen. (id.)

Anna Frölich

* 'De zak van den zoon'. (jg. 1, no. 8, 3-1-1914) Over een moeder die haar zoon niet los wil laten.

S. Lugten-Reys

* 'Over kleine winkeltjes, boeren-aardewerk en oude meubeltjes'. (jg. 1 no. 9. 10-1-1914)

Mater Conata

* Voor moeders. Tentoonstelling 1813-1913. Wickeltisch of aankleedtafel. (id.)

S. Lugten-Reys

* antwoord op ingez.brief over antieke meubelen: ik wil niet alles antiek. (jg. 1, no. 11, 24-1-1914)

Mater Conata

* Voor moeders. Wieltjes onder ledikantje, met foto. (id.)

Nannie van Wehl

* Bespreking 'Das Haus in der Sonne' van Carl Larsson. (id.)

* Antwoord op ingez. brief over antiek: Wat draaft U nu toch door! (jg. 1, no. 12, 31-1-1914)

S. Lugten-Reys

* 'De lasten van een Hertoginne kroon'. (jg. 1, no. 13, 7-2-1914) Over doorwerken als kunstenaar, ondanks kinderen.

* 'Carneval'. (id.)

* 'Dr Aletta Jacobs'. (jg. 1, no. 15, 14-2-1914). Aankondiging + foto met handtekening.

Mater Conata

* Voor moeders. Bespreking van gedichtenverzameling 'Das Lied vom Kinde'. (id.)

S. Lugten-Reys

* 'Het Vrouwenjaarboekje 1914'. (jg. 1, no. 16, 18-2-1914)

* 'Gevlochten Rotan-meubelen'. (jg. 1, no. 17, 21-2-1914). Met foto's en tekeningen.

* 'Psychologie der vrouw'. (jg. 1, no. 18, 25-2-1914)

* 'Amerikaansche liefde'. (id.)

Mater Conata

* Voor moeders. Over een boerenkar voor baby, met foto. (id.)

S. Lugten-Reys

* 'Bijverdienste voor de vrouw'. (jg. 1, no. 20, 4-3-1914)

* 'De Nationale Vereniging voor Vrouwenarbeid en haar stichting, het Nationaal Bureau voor Vrouwenarbeid'. (jg. 1, no. 22, 11-3-1914)

* Reactie op een ingezonden brief over behandeling bontschapen (jg. 1, no. 24, 18-3-1914)

* 'Hoeveel Haagsche handschoentjes zal het vervoeren?' (jg. 1, no. 26, 25-3-1914) Over ss. 'Insulinde'.

Mater Conata

* Voor moeders. Over een vers over een vermeende volksgewoonte in Beieren: "Meiner Heimat junge Mütter sterben lächelnd". (id.)

S. Lugten-Reys

* 'Betaal Uwe rekeningen!' (jg. 1, no. 27, 28-3-1914) Betaal liever contant.

Mater Conata

* Eenvoudige, praktische kinderkleding. (id.)

S. Lugten-Reys

* 'Petitionnement voor grondwettelijke gelijkstelling'. (jg. 1, no. 28, 1-4-1914) Krachtige oproep om te tekenen.

* 'Voor onze tuinen. Over modern tuinmeubilair'. (jg. 1, no. 31, 11-4-1914). Met foto's

Mater Conata

* Voor moeders. Kinderpeignoirs. (id.) Niet bang zijn voor verwennen.

S.

* Bespreking van "Der Menschheit Hochgedanken" van Bertha von Suttner. (jg. 1, no. 30, 8-4-1914)

S. Lugten-Reys

* Onze Tuinen II. Potten e.d. Met foto's. (jg. 1, no. 31, 11-4-1914)

Mater Conata

* 'Gebrekkig idealisme'. Oneens met Prof. Kouwer over teruglopen geboortecijfer door loonarbeid vrouw. (jg. 1, no. 33, 22-4-1914)

Nannie van Wehl

* Bespreking van 'Jong leven', kindergedichten van G.W. Lovendaal, met ill. van Rie Cramer. (jg. 1, no. 34, 24-4-1914) Meer waardering voor ill. dan voor gedichtjes.

Huisvrouw

* 'Huisvrouws kwellingen'. (jg. 1, no. 36, 2-5-1914) Winkeliers met kwitanties aan de deur, maar zonder wisselgeld. Kooplui aan de deur.

S. Lugten-Reys

* 'Ter navolging'. (jg. 1, no. 39, 13-5-1914) Over kerkhof in Scheveningen.

* 'Moderne bruidsgebruiken'. (jg. 1, no. 42, 23-5-1914). Moderne verlofingsrituelen.

Mater Conata

* 'Niets mag het scheiden van uw liefde'. (jg. 1, no. 44, 30-5-1914). Het kind nooit straffen door te zeggen dat je niets meer met hem te maken wilt hebben.

S. Lugten-Reys

* 'De witte wijven'. (jg. 1, no. 45, 3-6-1914) Over de legende, n.a.v. kunstweefwerk.

* Bespreking 'Jeugdherinneringen' van Jan Ligthart. (jg. 1, no. 47, 10-6-1914). Zeer lovend. Armoë minder erg dan liefdeloosheid. Lof voor de vrouwen in zijn jeugd.

Nannie van Wehl

* 'Dirigente. Voor 't eerst'. (id.)

Mater Conata

* 'Des levens cirkelgang'. (jg. 1, no. 51, 24-6-1914) Tegen gestapelde bedden. Voor Montessori. Strand-en tuinkleding. Met baby in pension.

S. Lugten-Reys

* 'Bertha von Suttner overleden'. (jg. 1, no. 52, 27-6-1914)

* 'De huisvrouw buiten'. (jg. 1, no. 53, 1-7-1914) Ervaringen in pension en huisje met kind en personeel.

* 'Moord op troonopvolger Oostenrijk en zijn vrouw Gravin Sophie Chotek'. (id.) Zij was een goede moeder, liet 3 kinderen achter.

* 'De vrouw van den hardwerkenden man'. (jg. 1, no. 55, 8-7-1914) Zij moet mee kunnen praten en denken over zijn werk. Ook als er kinderen zijn: man gaat voor.

(ongesigneerd)

* 'Zomer-bijverdiensten voor de vrouw'. (id.) Amerikaanse voorbeelden.

Mater Conata

* 'Een paedagogisch ongeluk'. (id.) Bv. ziekte, verwennen.

S. Lugten-Reys

* 'Prinses Zita van Bourbon en Parma'. (id.) Plotseling kroonprinses geworden, spoedig keizerin, zwaar!

Nannie van Wehl

* 'Meneer en mevrouw Spinoza. Brief van een moderne vrouw aan haar man'. (jg. 1, no. 56, 11-7-1914). Veel te weinig tijd meer voor elkaar, beiden veel te druk, met veel te ingewikkelde en materiële zaken, maar we kunnen niet meer terug naar eenvoud en vrede.

* 'Over het lezen van toneelstukken'. (jg. 1, no. 57, 15-7-1914) Bv. Shaw, Ibsen.

Mater Conata

* 'Kort. Idee voor de luiermant'. (jg. 1, no. 59, 22-7-1914).

* 'Geen nieuws onder de zon!' (jg. 1, no. 61, 29-7-1914). Moderne Engelse babyjurk blijkt als antieke Duitse allang te bestaan.

Huisvrouw

* 'Een praatje over gordijnen'. (id.) Smerige rolgordijnen en Perzische gordijnen in het Paleis van Justitie in Brussel. Vredespaleis heel wat beter. Ideeën voor raamgordijnen uit Brussel.

S. Lugten-Reys

* 'De Zwitserse Amazone'. (jg. 1, no. 62, 1-8-1914). Mémoires van Frau Oberst Regula Engel, die meestreed mee onder Napoleon naast haar man, en 21 kinderen had.

Nannie van Wehl

- * 'Vermakelijke vacantielectuur'. (id.) Nederlandse humor flauw, Franse beter, maar te pikant. Engelse bovenaan: Punch.
- * 'Wees getrouw, ook in 't kleine'. (jg. 1, no. 63, 5-8-1914). Over begin van de oorlog. geschokt – mensen als wij – cultuurmensen. Hoe kàn 't. Bezuinigen, maar niet ten koste van 't personeel. Betaal wel Uw rekeningen!.

S. Lugten-Reys

- * 'Losse herinneringen aan de Frans-Duitse oorlog van 1870'. (jg. 1, no. 64, 8-8-1914).
- * 'Losse herinneringen aan de Frans-Duitse oorlog van 1870'.

Nannie

- * 'Stille armoede'. (id.) Door mobilisatie veel hulp nodig.

S. Lugten-Reys

- * 'Losse herinneringen uit de Frans-Duitse oorlog van 1870'. (jg. 1, no. 71, 12-9-1914). Bloedig verleden, dat meedogend lijkt vergeleken bij het ontzettend Heden.

In dit nummer deelt de Directie mee dat mevrouw S. Lugten-Reys wegens ongesteldheid de redactie van dit blad enige tijd niet meer op zich kan nemen, maar wel bereid is bijdragen te leveren. De directie hoopt dat zij na haar rustperiode weer een meer werkzaam aandeel in het blad op zich kan nemen. Zij blijkt echter niet in de redactie terug te keren. Zie ook later (pag. 28) genoemd artikel van S. Boef-van der Meulen in 'Historica'.

S. Lugten-Reys

- * 'Losse herinneringen uit de Frans-Duitse oorlog van 1870'. (jg. 1, no. 72, 15-9-1914)
- * 'Een brief van een moeder' (id.). Over een hoogdravende Duitse soldatenmoederbrief.

Huisvrouw

- * 'Voor de zuinigheid'. (jg. 1, no. 73, 26-9-1914) Boekje over goed en goedkoop eten.
- * 'Losse herinneringen uit de Frans-Duitse oorlog van 1870'. (id. 23-9-1914)

Mater Conata

- * 'Duits gedichtje, avondgebed van een meisje. (id.)

S. Lugten-Reys

- * 'Losse herinneringen uit de Frans-Duitse oorlog van 1870'. (jg. 1, no. 74, 3-10-1914) Teneur: Fransen te wraakzuchtig.
- * 'Rouw dragen'. (id.) In Duitsland gaan stemmen op tegen het dragen van rouwkleding, om hoerastemming niet te verstoren. Ten onrechte, rouwkleding goede gewoonte.

Huisvrouw

- * 'De Lappendeken in ere hersteld'. (id.)

S. Lugten-Reys

- * 'Losse herinneringen uit de Frans-Duitse oorlog van 1870'. (jg. 1, no. 75, 10-10-1914)
- * 'Uit den Elzas'. (id.) Anecdotes over anti-Duitse stemming van Elzassers sinds 1870.
- * 'Leidraad voor de Haagsche meisjes bij de keuze van een beroep'. (jg. 1, no. 76, 17-10-1914). N.a.v. boekje van Anna Polak, directrice van Nat. Bureau voor Vrouwenarbeid.
- * 'Particuliere tehuizen voor vluchtelingenkinderen'. (id.) Tips over hygiëne en praktische goedkope inrichting.

Nannie van Wehl

- * Bespreking van 'Het geluk van Thea Wencke' door Fenna de Meijer. (id.)

S. Lugten-Reys

- * 'Vrouwengedrag in oorlogstijd'. (jg. 1, no. 77, 24-10-1914) Over verhalen van oorlogscorrespondenten.
- * 'De oorlog en de Amerikaansche vrouwen'. (id.)

Nannie van Wehl

- * Bespreking/navertelling (I) van 'Arms and the Man' van Bernard Shaw. (id.)

Mater Conata

- * 'Kinderkleeren en volksvertegenwoordiging'. (id.) In Engels parlement vond men vrouwen nodig om over veiligheid van kinderkleding te beslissen.

S. Lugten-Reys

- * 'Geven'. (jg. 1, no. 78, 31-10-1914) Geven is plicht, bv. 3% van Uw inkomen.
- * 'Een theetante'. (id.) Over Ellen Walshe, die onzin over toestand in Holland schrijft.
- * 'Florence Nightingale – I'. (jg. 1, no. 79, 7-11-1914)

Anna F.

- * 'Sinterklaasgeschenken'. (id.) Toch maar St. Nicolaas vieren.

Nannie van Wehl

- * Bespreking/navertelling (II) van 'Arms and the Man' van Shaw. (id.)

Mater Conata

- * 'Zullen wij een kind aannemen?' (jg. 1, no. 83, 3-12-1914) Bezwaren.

S. Lugten-Reys

- * 'Hoe dragen ze het?' (jg. 1, no. 84, 12-12-1914) Vrouwen in oorlogvoerende landen.
- * 'Florence Nightingale – III'. (id.)
- * 'Een vrouwenopmerking'. (jg. 1, no. 85, 19-12-1914) In de pers werd tegenover regering geklaagd over een vluchtelingenkamp in Bergen-op-Zoom, dat er teveel vuil lag. Welnu, daar kunnen de vluchtelingen toch zelf wat aan doen? Er is genoeg hei in de omgeving om er heibezems van te maken!
- * 'Tusschen twee fronten'. (id.) Over een neutrale vrouw.
- * 'Een bede van vrouw tot vrouw'. (id.) Oproep van Belgische koningin, met dank en vraag om om Hulpcomité.

Nannie van Wehl

- * Bespreking van 'Opgang' van Anna van Gogh-Kaulbach. (id.)

Mater Conata

- * 'Bede van een moeder'. (jg. 1, no. 86, 24-12-1914) Geschreven door een man. Wees goede opvoedster, ook als liefde wijsheid bedriegt.

S. Lugten-Reys

- * 'Gulden woorden'. (id.) Citaat van Florence Nightingale.

Mater Conata

- * 'Als ze ziek zijn'. (jg. 2, no. 1, 2-1-1915)
- * 'Tegen militaristische Duitse moeders'. (jg. 2, no. 3, 16-1-1915)

Huisvrouw

- * 'Zorgen en voorzorgen'. (id.) Toon van Duitse vrouwenbladen verandert: praktischer, minder patriottisme.

Nannie van Wehl

- * Bespreking van 'Voor de poort' van Top Naeff. (id.) Een der allermooiste werken van onze moderne literatuur.

Mater Conata

- * 'Mogen – niet-mogen'. (jg. 2, no. 4, 23-1-1915). Mogen moet belangrijker zijn.

S. Lugten-Reys

- * 'De oorlog als opvoeder'. (jg. 2, no. 5, 30-1-1915) O.a. spaarzaamheid, bedachtzaamheid, besef van rechten en plichten. Misschien komen onze kleindochters er dan wel (sic, SB)
- * 'It's a long way tot Tipperary'. (id.)
- * 'Goud, goud, goud!' (id.) Sceptisch over oproep van Duitse officiersvrouwen goudgeld tegen papiergeld om te wisselen.

Mater Conata

- * 'Wandelen'. (jg. 2, no. 7, 13-2-1915). Niet overdrijven, bij slecht weer hoeft 't niet. (per 15/4 is Jacqueline Reyneke van Stuwe de nieuwe hoofdredactrice. Motto: Goed werk bestaat in daad, geen praat. Geen woord over SLR.)

SR (?)

- * 'De werkende vrouw en het huwelijk' (jg. 2, no. 17, 24-4-1915). Kort stukje.

Mater Conata

- * 'Bereidt zijn weg'. (jg. 2, no. 29, 17-7-1915) Over haar 2e kind, een zoon, die haar in beslag neemt, ondanks oorlog.
- * 'Ode aan mijn weegschaal'. Over nut van wegen en bijhouden groei van kinderen.
- * 'Geschenken'. (jg. 2, no. 44, 30-10-1915) Geschreven voor grootmoeders: liefst ontraditioneel, bv. boeken (Henriëtte Willebeek le Mair), warmwaterbord e.d.
- * 'Kniebeschermers'. (jg. 2, no. 48, 27-11-1915)
- * 'Potpourri'. (jg. 2, no. 51, 4-12-1915) Diverse tips.
- * 'Over rubberen tandenborstels e.a. tips'. (jg. 2, no. ..., 18-12-1915)

* 'Moeder-meditaties in 1915'. (jg. 2, no. 53, 31-12-1915) Wie zijn wij dat wij in deze tijd nog kinderen durven hebben? Als de tijden niet veranderen dan dienen wij ons en onze idealen aan te passen aan de tijden.

* 'De badkamer'. (jg. 3, no. 3, 29-1-1916) Uitvoerige beschrijving van haar inrichting en badattributen en –gebruiken voor haar 2 kinderen (elke ochtend van 9 tot 11 uur!).

* 'In memoriam Jan Ligthart'. (jg. 3, 26-2-1916)

Nannie van Wehl

* 'Miskende vrienden'. (jg. 3, 11-3-1916) Zet zich af tegen afkeurend oordeel van Annie Salomons, die romantische schrijvers als Marie Corelli e.d. vergif noemt. NvW vindt ze soms juist goed als ontsnapping voor werkende vrouwen.

(In dit zelfde nummer schrijft hoofdredactrice Jacqueline Reyneke van Stuwe een positief artikel, op basis van een interview, 'Bij Susanna Lugten-Reys thuis', waarin ze ook het pseudoniem Mater Conata mag onthullen.)

Mater Conata

* 'Het reizend Nationaal Museum voor Ouders en Opvoeders'. (jg. 3, 25-3-1916) Een mobiele voorlichtingstentoonstelling.

* 'Kinderjuffrouw'. (jg. 3, 8-4-1916) Onder welke voorwaarden. Een pleidooi, door een voormalig tegenstandster.

* 'Mijn nachtlichtje'. (jg. 3, 22-4-1916)

Nannie van Wehl

* 'Het afscheidsgeschenk'. (id.) Duitse kinderjuffrouw gaat terug naar haar land, krijgt van kind kruis mee..

S. Lugten-Reys

* 'Tweespalt in het wezen der moderne vrouw'. (jg. 3, 6-5-1916) Bespiegeling over de tweespalt tussen de rollen van vrouw en moeder enerzijds, arbeidster of kunstenaar anderzijds. Komt er voor zichzelf niet uit: de vrouw kan niet kiezen of delen, hoogstens wapenstilstand sluiten. Mooiste zou zijn als ze ooit kan kiezen voor vrouw en moeder zijn.

Mater Conata

* 'Montessori-leermiddelen'. (jg. 3, 20-5-1916)

* 'Met de kleintjes op reis'. (jg. 3, 22-7-1916)

* 'De raad van den oud-vrijer'. (jg. 3, 30-9-1916) Kussentje binden voor buik van een kind, dat zittend slaapt.

* 'Sollicitatie'. (jg. 3, 4-11-1916) Over de komst van het tweede kind en de zorg over wat de oudste daarvan zou vinden.

* 'Doet het zóó niet'. (jg. 3, 2-12-1916) Over St.Nic.-viering: verklede vader, die vader niet meer was.

* 'Naar school'. (jg. 4, 6-1-1917) Op schoot zitten mag weer, en pleidooi voor voorbereidende school van 3 ½ jaar.

Nannie van Wehl

* 'De uitgaven van het Ligthart-comité'. (jg. 4, 17-3-1917) Over 'Verspreide opstellen' en 'Jan Ligthart in Zweden'.

Mater Conata

* 'Nabetrachting over het ijs'. (jg. 4, 17-3-1917) Niet te angstig zijn, maar ook niet te vroeg leren rijden.

Nannie van Wehl

* 'Theegesprek in zware tijden'. (jg. 4, 31-3-1917)

Mater Conata

* 'Vermijd opvallendheid'. (jg. 4, 28-4-1917) Ze vond het vreselijk dat haar vader haar rugzak liet dragen naar school en respirator liet gebruiken.

S. Lugten-Reys

* 'Uit het leven der werkende vrouw. Onderwijzeres – I'. (jg. 4, 7-7-1917)

* 'id. - II'. (jg. 4, 14-7-1917) Eigen ervaringen uit haar opleiding en werk als onderwijzeres, in Den Haag en Rotterdam. Hard studeren en werken Roeping is nodig.

* 'Uit het leven der werkende vrouw. Ervaringen als onderwijzeres. (jg. 4, 4-8-1917) Vervolg op 2 bovengenoemde artikelen, eigenlijk een deel III.

Mater Conata

- * 'Besmettelijke ziekten'. (jg. 5, 9-2-1918) 5 weken thuisgezeten met zoon die difterie had. Overzicht van maatregelen.
- * Vervolg van voorgaande. (jg. 5, 23-2-1918) Kosteloze ontsmetting, koperen ketels.
- * 'Make the most of it'. (jg. 5, 13-4-1918) Als kinderen groter worden moet moeder opnieuw haar gaven tot ontplooiing brengen.
- * 'In de kinderkamer'. (jg. 5, 11-5-1918) Daar moeten kinderen zelf leren spelen.
- * 'Moeders en h  ar moeders'. (jg. 5, 29-6-1918) Oude moeders mogen hun dochters die zelf kinderen hebben met hun verzorging niet van hun vakantie afhouden.
- * 'De groote kentering'. (jg. 5, 20-7-1918) Denkt nu vooruit naar huwelijk/volwassenheid van eigen kinderen.
- * 'Nabetrachting over het naar-buiten-gaan met de kinderen'. (jg. 5, 10-8-1918) Voors en tegens van 5 weken naar buiten.
- * 'De invloed der moeders'. (jg. 6, 15-2-1919) Niet verheerlijken. Moeders moeten wel tijd en hersens hebben.
- * 'De kinderkamer'. (jg. 6, 19-4-1919) Indeling huis veranderen. Geen salon nodig, slapen met 4 op 1 kamer, wel speelkamer.

4.12

HET JONGE HOLLAND

Een veertiendaagsch blad voor de rijpere jeugd. Red. S.Pregers.

Nannie van Wehl

- * 'Daar gaat de Eerste' (jg. 1, no. 1, 12-7-1918). Verhaal over de emoties in het gezin als de eerste dochter het huis uit gaat, op een kamer gaat wonen in Rotterdam.

4.13

DE VROUW EN HAAR HUIS

Geillustreerd maandschrift, onder red. van Elis. Rogge

Nannie van Wehl

- * 'Anna Lambrechts-Vos' (october 1924, p. 206-207, met portret). Een Rotterdamse componiste, geb. 1876.
- * 'G. van Nes-Uilkens' (mei 1929, p. 16-17). Over deze schrijfster.
- * 'De menschen buiten' (augustus 1929, p. 181-184). Beschrijving van de  chte mensen die ze in het dorp van haar buitenhuis ontmoet.
- * 'Het straatje' (november 1929, p. 570-571) Thuis, tussen de tafel en de haard, na buitenlandse reizen met de kinderen.
- * 'Theeceremonie' (december 1929, p. 389-391) Het belang van een goed kopje thee.
- * 'De vrouw heeft geen eigen kamer' (october 1930, p. 337-339) Over verschillende besprekingen van Virginia Woolf: A room of one's own. Willen vrouwen wel een eigen kamer?
- * 'Een buitenhuis' (juli 1931, p. 142-144) Aangeschaft voor gezondheid zoon, verbleef er de hele zomer. Teveel logés, rustte zelf niet genoeg uit.
- * 'De man en zijn huis' (september 1931, p/ 248-253, met 5 foto's) Lovende bespreking van een modern huis van Brinkman en Van der Vlugt aan de Kralingsche Plaslaan in Rotterdam.
- * 'Het huis eener kunstenaressen' (maart 1933, p. 624-627, met 5 foto's en plattegrond). In Biltse duinen, architect C. de Haas.
- * 'Haar oogen en de heerlijkheid' (augustus 1933, no. 4, p. 187-188) Op bezoek bij een langdurig zieke, die troost vond in de natuur.
- * 'Geduld' (juli 1934, p. 140-141) Oude bomen werden verplant en bloeiden weer.
- * 'Christine Doorman' (januari 1935, p. 466-468, met 2 foto's) Interview met de 75-jarige sprookjesschrijfster.
- * 'Onze moderne jeugd' (febr. 1936, p. 470-472). Positief, zij weten best te bezuinigen.

4.14 GEZIN EN SCHOOL

Maandblad voor leeraren en ouders

S. Lugten-Reys

* 'De Rotterdamsche vragen' (jg. 2, no. 10, oct. 1927, p. 227-229) Enquête onder ouders van middelbare scholieren over druk op gezin door huiswerk. Kritisch: onzin, huiswerk moet, als het teveel is zijn kinderen niet geschikt voor dit onderwijs.

* 'De huiswerklooze school' (jg. 3, no. 2, febr. 1928, p. 30-32) God beware ons ervoor. Discussie volgt in Het Kind, 3 maart (D.L.Daalder), samengevat in G&S mei 1928.

* 'Naar aanleiding van de Huiswerklooze school' (jg. 3, no. 6, juni 1928, p. 107-108) Reactie op Daalder. Kennis is nodig, de economie vraagt erom. Techniek, vreemde talen!

Nannie van Wehl

* 'Het deed mijn hart deugd' (jg. 3, no. 11, dec. 1928, p. 231-232) Jongen herinnert zich moeder die hem 's ochtend thee brengt.

* 'Appreciatie' (jg. 4, no. 1, jan. 1929, p. 18-19) Verschil van smaak tussen moeder en opgroeiende kinderen, ga er niet teveel tegenin (i.c. meisjeskapselmode).

S. Lugten-Reys

* 'Opvoeding tot de Gezinstak; n.a.v. de enquête van het comité voor opvoeding tot gezinstak' (jg. 4, no. 3, maart 1929, p. 60-61) Onderwijs moet zich niet bemoeien met taak van het gezin.

Nannie van Wehl

* 'Over kuddeschapen' (jg. 4, no. 5, mei 1929, p. 93-95) Reactie op art. in "De huisvrouw" op haar art. 'Appreciatie': zij zou haar kinderen opvoeden tot kuddeschapen. Ach, wij zijn allen voor 90% kuddeschapen.

* 'II' (jg. 4, no. 6, juni 1929, p. 120-122) Kinderen kregen al jong de huissleutel.

* 'Antwoord op een vraag van meneer de Vries van den Houte aan Nannie van Wehl' (jg. 4, no. 7, juli 1929, p. 142) Vervolg in kuddeschapen-discussie.

* 'Een naklank' (jg. 4, no. 8/9, aug./sept. 1929) Niet te gauw dronkaards en zwervers vrijpleiten van schuld.

* 'Diploma's – tijdbesparing' (jg. 4, nr. 8/9, aug./sept. 1929, p. 158/159) Diploma's zijn nodig, want in de praktijk ontdekken wat iemand waard is kost teveel tijd.

* 'Verwennen – niet verwennen'. (jg. 6, no. 3, maart 1931, p. 45-48) Als ouders het kunnen betalen, laat kinderen dan genieten van sport, cultuur, luxe.

Nannie van Wehl

* 'Examentijd' (jg. 6, nr. 7, juli 1931, p. 121-124) De spanning, vooral voor moeders.

S. Lugten-Reys

* 'Aan meneer P.C. Boone Jzn.' (jg. 6, nr. 8/9, sept. 1931, p. 169). Discussie over verwennen.

* 'Mensch worden' (jg. 7, nr. 5, mei 1932, p. 96-100) Hard werken op school is óók mens worden, niet alleen in vrije tijd.

* 'Fijn gevoeld' (jg. 7, nr. 6, juni 1932 (p. 112-114). De Franse examenvertaling gaat over een te moeilijk examen!

* 'Het einde van de cursus' (jg. 7, nr. 7, juli 1932, p. 131-132). Laatste schooldag vieren vóór eindexamen is onzin.

Nannie van Wehl

* 'Naar aanleiding van Politiek in de school' (jg. 8, nr. 8/9, aug./sept. 1933, p. 157-158) Historische voorbeelden van deelname van jeugd aan revoluties.

4.15 JEUGDKERKBLAD

Gezinsblad voor alle jeugdkerkeren (hfdred. A.M.v.d.Laar Krafft)

Nannie van Wehl

* 'Wat ik mij van de jeugdkerk in 1918 had voorgesteld, en wat zij geworden is' (jg. 10, febr./mrt. 1928). Had een bovenkerks geestelijk verband moeten zijn, geen organisatie. Wel 300 kinderen in Rotterdam.

* 'Nabetrachting' (jg. 13, no. 2, mrt./april 1931) Dankbare terugblik op het Kerstspel.

4.16

LEVEN EN WERKEN

Maandblad voor meisjes en vrouwen o.l.v. E.C.Knappert en Annie Salomons

Nannie van Wehl

* 'De huisvrouw uit de Spreuken' (Oct. 1928, p. 660-663). Mijmeren onder het werk over de hardwerkende huisvrouw uit de Spreuken die 'lacht over de toekomstige dag'.

* 'Wij en de giro' (Maart 1930, p. 184-187). Voorlichting over gemak van de giro voor vrouwen.

* 'Over arbeidsvreugde' (Maart 1931, p. 173-176). Werken moet geen straf zijn voor kinderen.

4.17

DROOM EN DAAD

Maandblad voor jonge meisjes, onder leiding van C.M. van Hille-Gaerthé

Nannie van Wehl

* 'Het meisje Van der Gaag' (jg. 6, 1928, p. 226-227) Meisje, ga ook eens met je moeder uit.

* 'Legenden der bloemen. Wilde hyacinth (Edymion non scriptus)' (jg. 7, 1929, p. 97-98)

* 'Vriendinnen' (jg. 7, 1929, p. 207-219). Autobiografische basis. Bezoek van jeugdvriendin aan buitenhuis, tegelijk met vriendin van dochter. Herinneringen.

* 'Legenden der bloemen. Madeliefjes' (jg. 7, 1929, p. 366-367).

* 'Je geluk' (jg. 8, no. 1, jan. 1930, p. 21-22). Verhaal van grootmoeder over arbeidsvreugde.

* 'Legenden der bloemen. Anemonen' (jg. 8, no. 3, maart 1930, p. 86-90).

* 'Met een naald en een draad en een vingerhoed' (jg. 8, no. 12, dec. 1930, p. 368-370). Nut en plezier van verstellwerk.

4.18

ASTRA

Geïllustreerd maandblad

Nannie van Wehl

* 'Moeder's vloek' (jg. 5, april 1929, p. 1017-1021, met ill. van Mia v. Oostveen). Jonge werkster wordt door moeder getyranniseerd.

4.19

FAVORIET

Geïllustreerd maandblad voor Nederland en koloniën

S. Lugten-Reys (Nanny van Wehl)

* 'Familie-historie' (jg. 3, no. 4, juni 1929, p. 408-416, met ill. van Wm.Boon). Zeeuwse zussen stellen zich hard op tegen zus, die naar Amsterdam is vertrokken.

4.20

DE MEREL

Bijlage van Het Kind

Nannie van Wehl

- * 'Een tegenvaller' (14-04-1929) Kinderrijmpje over breien.

4.21

ZONNESCHIJN

Tijdschrift voor de jeugd. Red. D.A. Cramer-Schaap

Nannie van Wehl

- * 'Negertjes – slaapkopjes' (1929, II, p. 127) Over slaapziekte.
- * 'Er achter gekomen' (1929, II, p. 91) Over de naam sandwich.
- * 'Hugo de Groot' (1929, IV, p. 19) Wie was dat?
- * 'Een ouderwetsche lekkernij' (1930, II, p. 63-64) Over haringvangst.
- * 'Een verrassing voor vader' (1930, II, p. 150-154, met 4 ill. van Pol Dom) Kinderen verrassen vader door zwemdiploma te halen.
- * 'Broers' (1930, II, p. 128) Veel broers hebben samen grote bedrijven.
- * 'Dirkie' (1930, III, p. 116) Zuidafrikaans versje.
- * 'De intocht' (1930, III, p. 117-122), met 4 ill. van Sijtje Aafjes) Buiten logeren bij tante, geen giftige bessen, maar bramen gegeten.
- * 'De hond en de ezel' (1930, IV, p. 75) Levensles van Albert Schweitzer.
- * 'Grappige rijmpjes' (1931, I, p. 59) Gedichten van de Schoolmeester.
- * 'Een wonderkind' (1931, I, p. 122-124, met foto) Over Jehudi Menuhin.
- * 'Een vrij opstel' (1931, II, p. 63-64, met foto) Over overlijden Anna Pavlova.
- * 'Fisje Fasje' (1931) Over een Noord-Frans Vlaams almanakje.
- * 'Mevrouw Curie' (1931, II, p. 120-122, met foto) Over haar persoon en werk.
- * 'De heetste streek op aarde' (1931, II, p. 169) In Californië.
- * 'Van een klein toneelspeelstertje' (1935, p. 378). Over Eleonora Duse.
- * 'De bronzen burger van Rotterdam' (16 juli 1936, p. 425-428, met foto). Over het beeld van Erasmus in Rotterdam en zijn rol in de geschiedenis van de stad.
- * 'Marie Boddaert, schrijfster en dichteres' (1 sept. 1936, p. 534-535, met foto). Over de schrijfster uit Domburg en haar werk.

S. Lugten-Reys

- * 'Over de boeken van Daantje'(rubriek Boeken die blijven III, 16 nov. 1936, p. 692-693). Over de boeken van Leonard Roggeveen.

Nannie van Wehl

- * 'Rare namen' (1935). Over voornamen, o.a. die van schr. broer Olympius.
- * 'Standbeelden van sneeuw' (1 jan. 1936, met foto). Sneeuwpoppen al door Michelangelo.
- * 'Eerste hulp bij ongelukken' (16 jan. 1936, met foto). EHBO voor dieren.
- * 'Drie vrienden' (1 febr. 1936, met foto). Korte tekst bij foto van 3 dieren.
- * 'Ganzenveren-pennen' (1 juni 1936, met foto). Over de geschiedenis van ganzenveren-pennen.
- * 'Een sterke Japansche vrouw' (16 juni 1936, foto). Vrouw draagt 4 kinderen in bak op haar hoofd.
- * 'Het lastige schaap' (in bijlage **KIEKEBOE** 1936, voor 5-8-jarigen. III. Nans van Leeuwen. Dl. I p. 62-63, dl. II p. 69-70, dl. III p. 76-77). Meisje krijgt schaap voor verjaardag.
- * 'Ampère' (1775-1836) (16 nov. 1936). Over A.M. Ampère en electriciteit.
- * 'Een heerlijke Nieuwjaarsdag bij de Eskimo's' (16 dec. 1936, p. 757-760). Vader komt thuis van de jacht en de zon is er weer.

- * 'Van een negertje en een negerinnetje' (in bijlage **KIEKEBOE**, laatste nr. 1936, p. 173-176). Naverteld verhaaltje over een lui jongetje en een slim meisje in Amerika.
- * 'Dirk Uys; een jonge voortrekker' (jg. 13, no. 20, 16 okt. 1937, p. 694-696). Z.Afrika viert eeuwfeest van de Grote Trek. Dirk stierf naast zijn vader.
- * 'Amerikaanse feestdagen; 30 Mei, Memorial Day – Herdenkingsdag' (jg. 14, no. 11, 1 juni 1938, p. 293). Herdenking gevallen Burgeroorlog.
- * 'Amerikaanse feestdagen; Onafhankelijkheids dag – Independence day' (jg. 14, no. 14, 16 juli 1938, p. 431-432) Betekenis ervan.
- * 'Amerikaanse feestdagen; Halloween' (jg. 14, no. 21, 1 nov. 1938, p. 650-652, met 2 ill.) Vergelijking met St. Maarten.
- * 'Amerikaanse feestdagen; De feestdag van de arbeid – Labor day' (jg. 15, no. 17, 1 sept. 1939, p. 525).

4.22

ONS EIGEN TIJDSCHRIFT

Uitgave van C.J. van Houten & Zoon, Weesp (Cacaofabriek). Hfdred. Gerh. van Dijk.
Doel: instandhouding van de Nederlandsche cultuur. Met jeugdbijlage.

Nannie van Wehl

- * 'De kleine kangoeroe' (jan. 1930, p. 94-95. Met ill. van H. Verstijnen) Jetje krijgt een gouden kangoeroetje van oom uit Australië. (NB: in bezit van samenstelster)
- * 'Rietje en de oude juffrouw' (sept. 1930, p. 350-351, met ill. van A.Gerdes Oosterbeek) Rietje helpt onvriendelijke juffrouw na ongeluk.
- * 'Piet de melkboer' (nov. 1931).
- * 'Het huis Tetar van Elven' (jan. 1932, p. 80-82).
- * 'Käthe Kruse en haar poppen (1932, p. 137-139).
- * 'Alexandrine Tinne. De tragedie van een Nederlandsche Afrika-reizigster, 1869' (1932, p. 194-199).
- * 'Haar schoonste Kerstfeest' (dec. 1932, p. 49-51) Ziek meisje krijgt mooi koortsvisioen.

4.23

DE HAAGSCHE DAMESKRONIEK

Onderstaande vermeldingen zijn door de samenstelster overgenomen uit vermeldingen in de tijdschriftenrubriek van het Haagse dagblad Het Vaderland, toegankelijk via de website van het Haags Gemeente-archief. De data zijn die van Het Vaderland.

Nannie van Wehl

- 13-8-1930. NvW schrift over ongegronde klachten van ouders, die hun kinderen bij het huiswerk moeten helpen, want dat is nuttig voor de kinderen, en het haalt de kennis bij de ouders weer op. Verder vindt ze dat teveel vrouwen hun lelijke benen door korte rokken en lichte kousen aan het licht laten komen.
- 20-7-1931. NvW schrijft over vacantieplannen.
- 19-9-1931. NvW schrijft een philippica tegen onopgevoede, onhebbelijke kinderen.
- 20-12-1931. Bijdrage van NvW over Kerstmis.
- 2-2-1932. NvW: In memoriam Anna Lambrechts-Vos.
- 17-5-1932. NvW houdt een bepaald geestige beschouwing over het kasboek.
- 19-7-1932. NvW vertelt op humoristische wijze hoe men van f 1000,- per jaar kan rondkomen, hoe althans haar tante dat klaarspeelde.
- 8-6-1933. "De kunstgeest" door NvW.
- 11-7-1933. "Een dag vol ergernissen" door NvW.
- 29-1-1934. NvW over Bloemen en planten in huis.
- 10-4-1934. NvW bespreekt relatieproblemen.

11-6-1934. NvW geeft indrukken van de schoonmaak.
28-8-1934. NvW over het egoïsme van de ouderdom.

4.24

'S LEVENS OPGANG

Maandblad voor Zondagschool, Kinderkerk, Verteluur en Huisgezin.
Orgaan van de Ned. Ver. voor Vrijzinnige Zondagscholen. Hfdred. Ds P.Cannegieter.

Nannie van Wehl

* 'Het vloekjongetje' (sept. 1930, p. 7-9). Dochter ontmoet na jaren jongetje uit achterbuurtje, dat nu netjes is en heeft leren bidden.

4.25

ONS THUIS

Geïllustreerd maandschrift voor kinderen van 6-10 jaar. Hfdred. Felicie Jehu.

Nannie van Wehl

* 'Maretje en Wim' (nov. 1933, p. 7-13, met ill. van Netty Heijligers). Logeerpartij met ruzies tussen kinderen.

S. Lugten-Reys

* (ws. nov. 1933) Een 5 pagina's lang besprekingsartikel over de vele meisjesboeken van Nanda, met vele kleine ill. van Henri Pieck (adv. van uitg. Gebr. Kluitman?)

4.26

OPGANG

Geill. weekblad voor godsdienst, wetenschap, kunst, staatkunde, economie, techniek, etc.

S. Lugten-Reys

* 'Käthe Kruse en haar poppen' (1933, p. 928-930).

4.27

DE HUISVROUW IN INDIË

Maandblad van de Vereniging voor Huisvrouwen te Batavia

S. Lugten-Reys

* 'Kleuterliteratuur' (dec. 1934, p.72-73) Bespr. van diverse leesboekjes.

* 'Kinderlectuur' (febr. 1935, p. 180-182). Afzonderlijke besprekingen van een sprookjesbundel, van "Vruchten en bloemen" door Piet Maree; "Pommie" door Rie Cramer; "Bibabontje thuis en voor 't eerst naar school" door I.C. de Boone-Swartwolt; "Jantje in Bloembollenland" door Freddie Langer; en "Het groote plan" door Johanna Kuiper.

* 'Kleuterlitteratuur' (okt. 1935, p. 699-701) Bespr. van 2 prentenboeken met versjes, "De witte wereld" en "Met vader uit", door Riet van Buren; "Ik reken al" door E. Schutte; "Pas op, Toontje" en "Daantje doet boodschappen" door Leonard Roggeveen; en "Bolke de beer" door A.D. Hildebrand.

- * 'Kinderlectuur' (dec. 1935, p. 863-864). Bespr. van "Het prinsesje en de rode tovenaar" door Leonard Roggeveen; "Rondom Miek" door Willy Strijt; "Vriendinnen aan het water!" door J.H. Brinkgreve-Entrop; en "Het stuur in handen" door Ems van Soest.
- * 'Kinderboeken' (aug. 1936, p. 578-579). Bespr. van "Rozemarijntje" en "Rozemarijntje naar school" door W.G. van de Hulst (laatste zin: Evenals elk waarlijk goed en zuiver kinderboek is dit ook een allerliefst verhaal voor oude dames.); "Vriendinnen aan het water" door J.H. Brinkgreve-Entrop.
- * 'Kinder-en Meisjesboeken'(okt. 1936, p. 725). Bespr. van "Tineke. en wat ze zoo'n heelen dag doet" door Clara Asscher Pinkhof met foto's van Piet Maree; "Rondom Miek" door Willy Strijt.
- * 'Kleuterliteratuur'(Kerstnummer 1936, p. 867). Bespr. van "De familie Knutsel" door Mevrouw van Oven-Doorn.
- * 'Kleuterliteratuur' (jan. 1937, p. 36-37). Een besprekingsartikel van diverse boekjes.
- * (mei 1937, p. 286-287) Bespr. van "Teddy-Beer en Peter-Poes vliegen naar Berenland" door Bertha van den Berg-van der Stempel.
- * (okt. 1938, p. 540-542) Bespr. van "Toen het lente werd op Oegehoek" door Clara de Groot; "Van binnnen uit" door C.P. van Asperen van der Velde; "Hoe Els in Wonderland kwam" door Emmy Vosma; "Een veilig nest" door Rie Beyer.
- 'Kinderlectuur' (juli 1939, p. 402-404) "Madeleen staat op de drempel" door A. Was-Osinga; "Junior, het Negerjongetje" door E.F.Lattimore, bew. door Clara Asscher-Pinkhof; "De Langerud kinderen in den winter" door Marie Hamsun"; "Hilde" door Anne de Vries.
- * (Kerstnummer (Kerstboek) 1938, p. 687) Bespr. van "Anneke, Ineke, Olleke" door Freddy Hagers; "Marleentje" door Elisabeth Stelli.
- * (Kerstnummer 1939, p. 707-708) Bespr. van "De Kerstschoof, een bundel kerstverhalen voor kinderen" door G.E. Postharts-Grimberg.

4.28

DE BANDOENGSE HUISVROUW

Officieel orgaan van de Vereeniging van Huisvrouwen Bandoeng

Nannie van Wehl

- * 'Kinderangst' (jg. 2, no. 12, febr. 1935, 344-346). Angst (bv.voor trein) serieus nemen.
- * 'De drie vragen van een vrouw' (mei 1935, p. 73-75). Over boek van Vicki Baum, en bezorgdheid van vrouw voor man, zelden omgekeerd.

S. Lugten-Reys

- * (juni 1935, p. 112-113) Bespr. van "Renzo en Lucia" door Johanna E. Kuiper.
- * (juli 1935, p. 139-140) Bespr. van "Astrid" door Ems van Soest.
- * 'Twee juweeltjes' (juli 1935, p. 140-141) Bespr. van "De ster van den Koning" en Toen Jezus een kind was' door Mary Entwistle.
- * 'Een poging tot eerherstel' (nov. 1935, p. 273). Over Kenau Simons Hasselaar.
- * (nov. 1935, p. 282) Bespr. van "Het groote plan" door Johanna E. Kuiper.
- * 'Over boeken voor kleuters' (dec. 1935, p. 328-331). Uitgebreid overzicht.
- * 'De onberaden stap' (maart 1936, p. 101-103). Over de vele culturele e.a. (goedkope) geneugten in eigen land.
- * 'Boeken voor meisjes boven de twaalf jaar' (dl. 1 mei 1936, p. 177-179; dl. 2 juni 1936, p. 228-229). Uitgebreid overzicht.
- * (juli 1936, p. 262-263) Bespr. van "Vrouwen naar Jacatra" door A. den Hertog.
- * 'Jonge vrouwen in crisistijd' (nov. 1936, p. 428-429). Het dorpsfactotum en originele manieren om geld te verdienen.
- * 'Boeken voor meisjes boven de twaalf jaar' (dec. 1936, p. 490-492). Nieuwe stapel.
- * (jan. 1937, p. 40-41) Bespr. van "Voor een schuit met violen" door Clara Asscher-Pinkhof.
- * 'Pareltjes van hoge waarde' (mei 1937, p. 196). Enkele boekjes over bijbelse geschiedenis van Mary Entwistle.

Nannie van Wehl

- * 'Goede en kwade dagen' (mei 1937, p. 186-187). Over dreigende dood in gezin van kind.
- * 'Honderd jaren' (1937, p. 303-304). Is het wel leuk om 100 jaar te worden?
- * 'What's in a name?' (jan. 1938, p. 16-17). Over het belang van vernoemen (autobiografisch!).
- * 'Uit de knoop helpen' (april 1938, p. 161-162). Kind met driftbui heeft helpende hand nodig.

S. Lugten-Reys

- * 'Waardeering voor de echtgenoot' (febr. 1939, p. 67-68). In het blad 'De Ingenieur' waarderend stukje over belangrijke medewerker van de organisator, zijn vrouw.

Nannie van Wehl

- * 'Verwennen?' (sept. 1939, p. 353-355) Te strenge vader van kleindochter. Eigen jeugd ook te streng. Beetje verwennen is nodig.
- * 'Een avondgebed voor de Moeders' (nov. 1939, p. 432-434). Vondst bij opruimen. gedicht van Frank Crane, uit Ladies Home Journal.
- * 'Het eenige kind' (nov. 1939, p. 434). Nog een vers uit Ladies Home Journal.
- * (okt. 1937, p. 393-395) 'Jonge zwervers' door Ems I.H. van Soest; 'Als je maar wilt' door Johanna E. Kuiper.
- * (dec.1937, p. 473) 'Nora's conflicten' door Anke Servaes.
- * (febr. 1938, p. 74-75) 'Kinderen, die over zijn' door Anke Servaes.
- * (juli 1938, p. 274) 'De Moeder; proza en poëzie' verzameld door W.L. Boldingh-Goemans.
- * (aug.1938, p. 318) 'En in die sneeuwbal zat ik!' door Willy Corsari.
- * (maart 1939, p. 106-107) 'Leerlingverpleegster' en 'Verpleegster' door Helen Dore Boylston, bewerkt naar het Amerikaansch door Fenna de Meyier.
- * (mei 1939, p. 197-198) Twaalf prenteboeken van Rie Cramer: Januari, Februari – en zo voor elke maand een prenteboek.
- * (juni 1939, p. 235-236) 'Sturmfels' door Marie Boddaert, en 'Naar het lichte land; een verhaal voor meisjes' door Marie Schmitz.
- * (febr. 1940, p. 69) 'In den storm' door Sanne van Havelte.

4.29

DE ROTTERDAMSCHE DAMESKRONIEK

Nannie van Wehl

- * 'Kleinigheden. Die niet verwaarloosd mogen worden' (5 Oct.1935). Kapotte dingen in huis meteen repareren, en zorgen dat alles in voorraad is.

4.30

HET LANDHUIS

Weekblad, Wageningen

Nannie van Wehl

- * 'De genius van het dorp' (22 jan. 1936, p. 37-38). Degelijke hardwerkende vrouw toeverlaat in buitenhuis in Bilthoven.
- * 'Lente in de lucht' (29 april 1936, p. 286). Domme oom hakt boom om.
- * 'Buiten met bejaarde gasten' (22 juli 1936, p. 471-472). Veel oude mensen houden niet van buiten, lastig.
- * 'We verhuuren ons huis gemeubeld' (12 aug. 1936, p. 507). Naar Punch, voordelen blijken nadelen en vice versa.
- * 'Kampeergeneugten' (26 aug. 1936, p. 543-544). Schetsje, naar Punch.

S. Lugten-Reys

* 'Het Huis Plaszoom I, Rotterdam (Huis "Vaes" Rotterdam, architecten Ir. Brinkman en Van der Vlugt)' (14-10-1936, met 5 foto's en plattegrond). Bewonderende bespreking van dit moderne en praktische huis.

* 'De begraafplaats "Den-en-rust" te Bilthoven' (10 nov. 1937, met 4 foto's). Daar wil ik begraven worden.

Nannie van Wehl

* 'Kerstavond in het houthakkerskamp; naverteld uit het Amerikaansch' (dl. 1 in 25 nov. 1936, p. 759-763, dl 2 in 9 dec. 1936, p. 797 -799).

S. Lugten-Reys

* 'De buitenplaats "Den tempel", verbouwd onder toezicht van Monumentenzorg' (1939, met 4 foto's). Bespreking met historie van buitenplaats aan Delftweg.

4.31

DE HUISVROUW IN NOORD-SUMATRA

i.c. VERENIGING VAN HUISVROUWEN MEDAN

S. Lugten-Reys

* 'Over meisjesromans' (mei 1937, p. 163-164) Algemene inleiding, dan 3 boeken van Sanne van Havelte en 2 van Sini Greup-Roldanus.

* 'Meisjesromans' (juni 1937, p. 204-205) Bespr. "Haar vaders dochter" van Clemence Bauer, en "Puck zet door" van A. Was-Ozinga.

* (juni 1937, p. 206) Bespr. "Toen wij heel jong waren" door A.A. Milne, bew. Toos Blom.

* (juli 1937, p. 243) Bespr. "Foe van de Yangtze-Kiang" door Elizabeth Foreman-Lewis.

* 'Lectuur voor Uw man' (aug. 1937, p. 276-278) O.a. "Groot Nederlands Boerenboek", "De Stille Plantage" e. a.

* '..boeken voor 6-9-jarigen...' (ws. 1937, p. 356-358) Overzicht en nieuwe boeken.

4.32

WIEGEKIND EN KLEUTER

Maandblad voor Moeders, red. Mevr. J. Riemens-Reurslag

Nannie van Wehl

* 'Vertoont een kleuter al geweten?' (maart 1938, p. 5, met fotootje van hoofdpersoon-kleindochter Suusje) Suusje biecht miniem vergrijpje op.

* 'De pin op den neus' (juni 1938, p. 11, met foto) Kleindochter neemt Oma serieus.

S. Lugten-Reys

* 'Prentenboeken' (sept. 1939, p. 7-9) Een overzicht en de nieuwste uitgaven.

4.33

NIEUWE ROTTERDAMSCH E COURANT

S. Lugten-Reys

Aan de NRC heeft Susanna uitsluitend meegewerkt als recensente, van jeugdliteratuur, maar dat heeft ze dan ook vele jaren lang gedaan. Volgens eigen zeggen is ze er op verzoek van Johan de Meester mee begonnen. Hoe lang en hoeveel recensies ze heeft geleverd is mij niet bekend, maar uit een kleine steekproef van Anne de Vries bleek dat zij in nov. 1929 5 keer een boek besprak, in nov. 1939 3 keer. In haar brief van 1934 (bron 1, pag. 5) schrijft ze, dat Victor van Vriesland haar geregeld recensiewerk voor de NRC stuurt.

4.34

OVERIGE

In de boven genoemde bronnen worden meer namen van periodieken genoemd waaraan Nannie van Wehl of S. Lugten-Reys heeft medewerkt. Zijzelf noemt nog (pag. 5, bron 1.) **De wandelaar**, en (pag. 5, bron 2.) **De huisvrouw in Semarang, De huisvrouw in Deli, De kleine Androcles** (een bijlage bij een maandblad gewijd aan belangen der dieren), **De liefde sticht** (een vereniging die het godsdienstig leven in moderne geest wil wekken en aankweken). Nijhoff noemt nog **Onze eeuw** (maandschrift voor staatkunde, wetenschap en kunst), **Het Tooneel** (hierin heb ik inderdaad de vermelding gevonden van een bijdrage van S. Lugten-Reys, getiteld: 'Een klacht over onverstaanbaar spreken op het tooneel', jg. 16, p. 11-12) en **De Hollandsche Revue**. Dit blad is een maandelijks overzicht waarin verwezen wordt naar artikelen in andere tijdschriften, en dat o.a. in hotels en sociëteiten ter lezing ligt. Enkele bijdragen van Susanna uit 'Het Kind' zijn gevonden. In bron 4, het boek van Marjoke Rietveld, wordt Nannie van Wehl nog als medewerkster genoemd aan een aantal nog niet genoemde tijdschriften: **Voor 't jonge volkje, De kinderwereld, Kindercourant van het Nieuws van de Dag**. Hiermee is het totaal aantal periodieken, waar Susanna aan meewerkte, gestegen tot **44**. Daarnaast leverde ze, blijkens enkele bewaarde blaadjes, versjes aan scheurkalenders (1917-1919), maar hoe classificeer je dat?

5.

Bibliografie – Bijdragen in bundels

5.1 Voor volwassenen

Susanna Lugten Reys: "Jan Ligthart als taalleeraar", in: *Jan Ligthart herdacht, schetsen over zijn leven en werk*, bijeengebracht door **R. Casimir**. J. Ploegsma, 1916, Zwolle.

5.2 Voor middelbare scholieren

In 1928 verschenen 3 biografische artikelen van Susanna in de serie *Karakter – Kennis-Kunst voor het voortgezet onderwijs*, onder leiding van D. Wouters en W.G. van de Hulst, uitgegeven bij P. Noordhoff, Groningen. Zij werd daarbij met haar beide schrijversnamen aangeduid, helaas verkeerd gespeld. Alle artikelen zijn met foto's geïllustreerd.

G.(!) Lugten-Reys – Nannie van Wehl –

- * 'Herman Boerhaave – 1668 tot 1738 –' Dl. II van bovengenoemde serie, pag. 83-103.
- * 'Florence Nightingale – 1820 tot 1911 –' Dl. III van bovengenoemde serie, pag. 5-37.
- * 'Henri Dunant – 1828 tot 1910 –' Dl. III van bovengenoemde serie, pag. 38-63.

5.3 Voor jonge kinderen

Nannie van Wehl werkt tussen 1926 en 1935 mee aan **26 vertelselboeken** voor 6-8 of 6-10-jarigen, met o.a. Felicie Jehu, A.C. Kuiper, Cath. van Rennes, Agatha Snellen en Henr. Dietz, bij uitg. L.J. Veen, Amsterdam (genoemd door Nynke de Vries in haar scriptie, 1992). Twee voorbeelden:

* 'Hoe Aadje op één morgen twintig vriendjes kreeg', in: *De sneeuwbal, vertellingen voor jongens en meisjes*, door **Henr. Dietz**, Cath. van Rennes, A.C. Kuiper e.a., o.a. **Nannie van Wehl**, Uitg. L.J. Veen, Amsterdam, 1931.

* 'Een teleurstelling' (pag.16), 'Het geheugen van een hond' (pag. 47) en 'Holle, bolle Gijs' (pag. 62), in: *Holle Bolle Gijs, vertellingen voor jongens en meisjes van 6-8 jaar*. **Felicie Jehu** e.a. Uitg. L.J. Veen, Amsterdam, 1935.

Als medewerker genoemd worden aan een vertelselboek betekent niet altijd dat men met name genoemd wordt als auteur bij een van de bijdragen. De auteurs blijven vaak anoniem. Enkele voorbeelden:

* 'Tusschen licht en donker', verzameld door **S. Gruys-Kruseman**, m.m.v. (en dan volgen 24 namen, o.w. **Nannie van Wehl**). Uitg. Gebr. Kluitman, Alkmaar, z.j. III. Pol Dom. Het boek bevat 20 gesigeneerde verhaaltjes en versjes en 16 raadsels, anecdotes en spelletjes. Haar medewerking bestond wellicht vooral uit het beschikbaar stellen van haar naam, en misschien redactioneel werk.

* 'Van alles wat', door **Wilh.a Blokker**, m.m.v. C.F.W. de Groot-Quanjer, P. Orielle, **Nannie van Wehl**, Joh. Veenbaas, L.Huisinga-Scaf, Dien Brinkgreve, Carla Hoog. Serie: Om stil te luisteren, VI. 2e dr.z.j. (ws. 1932), uitg. Gebr. Kluitman, Alkmaar. III. Miep de Feyter. Het boek bevat 22 verhaaltjes, versjes, raadseltjes, enz., geen van alle gesigeneerd.

Wel gesigeneerde voorbeelden:

* Serie C van 'Opzeggertjes', door J. Marwitz, I. Nauta en L.O. Paul, uitg. Van Gorcum & Co. Assen, 1930. Deze bestaat uit 6 versjes of verhaaltjes van **Nannie van Wehl**: 'Van een ziek jongetje; Die arme poesjes; Blijde thuiskomst; Drukwerk; Knappe Jantje; Wat oom meebracht.'

* 'Toosje naar de Hei' door **Nannie van Wehl**, in: Het Omnibus-boek voor onze kinderen, samengesteld door I.C. de Boone-Swartwolt en A. Hamaker-Willink. Uitg. J.M. Meulenhoff, Amsterdam, z.j. Hierin zijn ook de overige 27 verhaaltjes gesigeneerd.

In enkele Kerstboeken van het tijdschrift **ZONNESCHIJN** (zie 4.21):

Nannie van Wehl

* 'De Wildernis en de telefoonpalen'. In: Kerstboek van Zonneschijn 1930, p. 33. Over telefoonpalen in Z.W. Afrika, waar de wilde dieren en de Bosjesmannen van alles mee deden.

* 'Het Kerstfeest der dieren'. In: Kerstboek van Zonneschijn 1932, p. 37-40, met ill. van H. Verstijven. Naverteld naar een verhaal van Paul Eipper in 'Die Woche' over belevenissen met dieren en Kerstmis.

* 'Menneke's kerstfeest; een waar gebeurd verhaal'. In: Kerstboek van Zonneschijn 1934, p. 40-44, met ill. van H. Verstijnen. Over een oud hondje dat zijn vorige woonplaats weer weet te vinden.

6.

Bibliografie – Artikelen over Nannie van Wehl

(hierbij zijn besprekingen van haar boeken niet inbegrepen)

Jacqueline Reyneke van Stuwe

* 'Bij Susanna Lugten-Reys thuis'. In: *De Haagsche Vrouwenkroniek*, jg. 3, 11-3-1916.

D.L.Daalder

* 'Nannie van Wehl', pag. 119/120 in: *Wormcruyt met suycker; historisch-critisch overzicht van de Nederlandse kinderliteratuur met illustraties en portretten*. N.V. De Arbeiderspers, Amsterdam 1950.

Janneke van der Veer

* 'Nannie van Wehl'. In: *Lexicon jeugdliteratuur*, juni 1998.

S. Boef-van der Meulen

* 'Jeugdboeken als bron voor streekgeschiedenis: Nannie van Wehl en de regio Rotterdam'. In: *1340*, 1997, jg.11, nr.4 (kwartaalblad van de afd. Rotterdam e.o. van de Ned. Genealogische Vereniging).

* 'Flink leren om later zelf haar brood te verdienen'. In: *De School Anno*, 1998, jg.16, nr.2 (Vereniging Vrienden van het Nationaal Schoolmuseum).

* 'Rotterdam gewogen in de jeugdboeken van Nannie van Wehl'. In: *Rotterdams jaarboekje 1998* (Gemeentearchief Rotterdam en Historisch Genootschap Roterodamum).

- * 'Honderd jaar geleden jong zijn in Den Haag'. In: *Jaarboek Die Haghe 1999*. (Geschiedkundige Vereniging Die Haghe).
- * 'Het Westland honderd jaar geleden in twee jeugdboeken van Nannie van Wehl'. In: *Westlands Streekhistorie*, mei 1999, jg. 8, nr. 2.
- * 'Opdat zij niet inslape aan haar spinnewiel. Susanna Lugten-Reys en De Haagsche Vrouwenkroniek'. In: *Historica*, 2000, jg. 23, nr. 1 (Vereniging voor Vrouwengeschiedenis).